

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

Vinčesterka ,64'

BROJ 85

CENA 2 DIN.

KADA POSETITE
GENERALNO ZASTUPNIŠTVO ŠVAJCARSKE FIRME

DARWIL

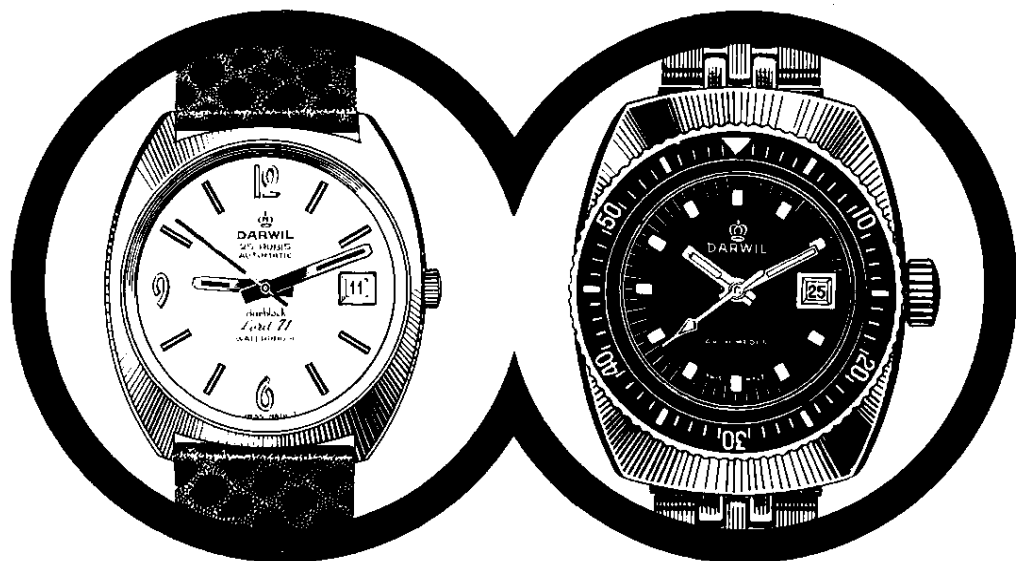
TRST PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4 / I-II

MOĆI ĆETE DA IZABERETE JEDAN OD PREKO 600 TIPOVA ČASOVNIKA „DARWIL“ I „ARETTA“ POZNATIH PO PRECIZNOSTI I ELEGANCIJI OBLIKA. TOM PRILIKOM NE PROPUSTITE DA OBRATITE PAŽNJU NA NAJVEĆI IZBOR ZLATNOG NAKITA U EVROPI, PO SVETSKIM KONKURENTNIM CENAMA, IZRAĐENOG OD 14, 18 I 22-KARATNOG, SLUŽBENO KONTROLISANOG ZLATA!

PREPORUČUJEMO

ZA VAS — ČASOVNIK LORD 71
ZA VAŠU SUPRUGU — ČASOVNIK LADY 71
SA UGRAĐENIM DARBLOCKOM KOJI ŠTITI OD POTRESA I UDARA

ČASOVNIKE „DARWIL“ I „ARETTA“ MOŽETE NABAVITI I U SPECIJALIZOVANIM TRGOVINAMA I ROBNIM KUĆAMA U JUGOSLAVIJI!
SERVISI ZA ODRŽAVANJE POSTOJE U SVIM VEĆIM MESTIMA

VINČESTERKA
„64“

Naslov originala
WILLIAM MARK:
MAC HARDYS SOHN

Vinčesterka „64”

Nad Ford Kauntrijem se spustila prava olujna noć.

Farma Mek Hardija sastojala se samo od pet drvenih zgrada, od kojih je jedna bila zapuštenija od druge.

Farmer je stajao u dvorištu i osluškivao noćne zvuke. Bila je neobična tiha, letnja noć. Nije se čuo ni cvrkut ptica, ni cvrčanje crvčaka — čap i reka, tamo na brani, kao da je zamrla.

Mek Hardi se okrete i pođe u kuću.

Znao je već od ranog jutra da se danas nešto mora dogoditi.

Ali šta, to nije znao.

Samo je osećao da će to biti nešto strašno.

Zatvorivši za sobom vrata, zastane i oslušnu napregnutih čula. Nisu li se tu negde zalupila vrata?

Ili se to čuo tvrdi rad zupčanika velikog sata? Nemoguće! Pre četvrt

sata je prilikom svog obilaska čvrsto zatvorio sva vrata i prozore.

Možda je započelo nevreme, pa je vetar izdigao prozorska krila iz držača i neko od njih je lupilo o zid. Nebo je tako i tako bilo dosta crno. Nije se videla ni jedna zvezda.

Čovek se opet pokrene i pođe prema kuhinji.

Tada, pre nego što je dospeo da pruži ruku za kvakom, opet ga uplašio onaj škripavi šum.

Nije dolazio odozgo. Mora da je nestao tu negde, dole u prizemlju.

Moram da izađem i da pogledam, nije li koji prozorski kapak iskočio iz držača! No, na svoje najveće zaprepašćenje, iznenada ustanovi da ga je strah.

On, pravi medved, koji je za svoje godine bio još uvek jak kao bik, sada se bojao. Spopao ga je jezivi strah, koji mu nije dao da još jed-

nom siđe i pogleda, da li se je negde otrgnuo koji kapak.

A' sada je već vetar zviždao, urlao i tutnjao oko kuće. Počela je oluja. Na limeni krov šupe sa alatom padale su krupne kapi kiše.

Džon Mek Hardi gurne kuhinjska vrata i pogleda prema prozorčićima preko, kroz koje se magično probijalo blede svetlo u sobu, što iznenada izbrisa blistavi sjaj munje, osvetljavajući za kratak čas celu kuhinju, da bi ova odmah zatim opet utonula u sablasni mrak. Tek onda se začu mukla grmljavina, od koje je kuća zadrhtala, a tutnjava se postepeno gubila u daljini kao preteće mumljanje.

Dakle, to je bilo! Ova oluja, pokušao je čovek da opravda strah koji ga je tako iznenada obuzeo.

Bilo je to samo nevreme! A možda i starim. Konačno, sa pedeset sedam godina čovek nije više isti kao u tridesetoj ili četrdesetjoj!

Prođe kroz sobu i u tamnom ćošku kraj ormana sedne na klupu.

Farmer je od smrti svoje žene — a beše od tada već sedamnaest godina — živeo sam u ovoj pustinji. Njegov sin Džon ga je onda takođe ostavio. Otišao na istok, gde se očigledno hleb lakše zarađivao.

Bila su to zla vremena posle smrti njegove žene. Od sina je Džon Mek Hardiju još neko vreme stizalo po neko pismo, a onda je i to prestalo. Ma da bi se radije brinuo i za pet hiljada kokošaka, a ne samo za pet stotina, koliko ih je imao; ma da bi radije preorao tri puta veću njivu od sopstvene, ma da bi radije pristao i na sve to, nego da napiše je-

dno jedino pismo, ipak je seo i u dugim noćnim satima sastavio pismo svome sinu.

Nije dobio odgovora.

Čekao je pune dve godine, pa je opet seo, sastavio drugo pismo, ovaj put za šerifa onog mesta u kome je Džon živeo. Bio je to šerif u El Doradu, u Junajn Kauntiju, južno od Litl Roka, u državi Arkanzas.

Nije prošlo ni tri nedelje, kad mu poštar donese jedno pismo iz El Dorada.

Otvorivši ga, Džon Mek Hardi je već po ko zna koji put čitao tih nekoliko redaka.

„Ovde ne postoji čovek toga imena. Temeljno sam sve istražio. Može biti da je nekada živeo privremeno u logorima kopača zlata, ili u logorima rudara, no ove ljude ne možemo registrovati, jer se vrlo često sele. — Vulverhemp, šerif”.

To je bilo sve.

A od toga dana i sin za njega beše mrtav. Neki trgovac mu je rekao kako sasvim sigurno zna da su logori rudara u El Doradu 1870. godine uništeni strahovitim požarima. Bila su to samo nužna skloništa za radnike koji su bili iskorišćavani u rudokopima.

A Džon Mek Hardi mora da je u tom požaru izgubio život.

Bilo bi dobro da je ostao na farmi taj mladi Mek Hardi. Pa, prinos nije bio bog zna kakav, ali moglo se živeti od njega. Dole, u glavnom gradu Ford Kauntija, u Dodž Sitanju, rado su uzimali sveža kokošja jaja sa Mek Hardijeve farme, a i piletinu za supu i pečenje.

Naravno, nije se mogao obogati-

ti na farmi. A sa onim što je ona donosila mladi Mek Hardi nije bio zadovoljan. Odlučila je smrt majke, kojoj je bio veoma odan u svakom pogledu, a posebno što se ticalo njegovog napuštanja ranča.

Farmer podboči glavu rukama i zastenja.

Bila su to žalosna vremena. Svim sigurno. Pre svega, jer se uopšte nije isplaćivalo tako teško raditi, kad čovek nije znao za koga i za što.

Da, kad bi mladić još bio tu, sve bi drugačije izgledalo. Ali ovako...

Mek Hardi uzme lulu, napuni je u mraku lisnatim duvanom i strpa je u zube. Upravo kad je hteo da zapali, opet ga uznemiri oštar škripavi šum.

Izvadi lulu iz usta i stavi je na stol.

Tu će ona ostati još i sledećeg jutra — pa i još jedan ceo dan!

Jer Mek Hardiju više neće biti potrebna.

Od ovoga časa ostao mu je još samo jedan sat života. Svega jedan sat.

A svojim praiskonskim instinktom pustinjaka predosećao je najgore.

Zatvorenih očiju je sedeo kao skamenjen na klupi, samo da ga što ne bi omelo u osluškivanju.

Moram pogledati! Smesta. Moram otići gore i redom pootvarati prozore da bih pregledao kapke, jer jedan se od njih sigurno otkinuo.

Ili možda šum uopšte i nije dolazio od onih starih kapaka na gornjem spratu? Možda uopšte nije dolazio odozgo?

I čoveka prodoše ledeni žmarci. Glava mu klonu na prsa.

Jer iznenada je sasvim sigurno znao da škripa nije dolazila sa gornjeg sprata.

Zaškripalo je tu, u prizemlju.

Kad se toga setio, koža mu se naježila na celom telu. Nije bio sam. Neko je bio ovde pored kuće — ili u samoj kući!

„Vinčesterka!” sinu mu kroz glavu. Visila je napolju, u hodniku, nabijena sa pet metaka!

Ustaću, uzeću pušku, repetiraću je i izaći!

A tada?

Čovek pokuša da se uteši time da se jedva kome isplatilo da napadne malu živinarsku farmu.

Napasti? Za ime božje, pa ko bi na tako šta i pomišljao? A šta bi se tu još i imalo uzeti? Pa jedva je i on imao dovoljno da preživi! Nešto kokošje hrane, dva stara konja, jedna krava i par gusaka. Ni psa više nije imao, a mačka, koju je držao, pre tri godine mu je pobegla i sigurno potražila kuću u kojoj bi se i za nju našao tanjirić hrane.

Sada je tek primetio, koliko mu je mačka nedostajala.

Još uvek je Mek Hardi kao prikovani sedeo na klupi u tamnom uglu iza kuhinjskog stola.

Koliko još dugo treba da sedim ovde? Dok me ne satre strah ili dok se ne svane?

Naglo se digne i — tras...! Neki predmet sa treskom pade na pod. Neka stara činijica. Mora da je oborio futrolom revolvera.

Da, farmer je nosio opasač s jed-

nim koltom, kao i svaki čovek u ovom kraju, ali nije znao da barata njim.

Ali to, naravno, niko nije znao.

A u Ford Kauntiju nije baš bilo zgodno da čovek bude bela vrana. Kako je tu svaki čovek bio naoružan, morao se i Mek Hardi povinovati običaju.

Neko vreme je čuveni Vajat Erp, koji je bio maršal tamo dole, u Dodž Sitiju, zabranio nošenje oružja, ali kako je kroz dugi niz godina u kraju vladao mir, to je zabrana opet povučena, pa je svako opet mogao sa sobom da vuče svoj top.

Duševno rastrojani ubica Bons, bolje poznao pod imenom, detinjasti Bili, navodno je negde rekao: „Muškarac bez kolta nije muškarac”. Ali ta mudra izreka verovatno i nije potekla od njega, nego je bila prosto dete svoga vremena.

Mek Hardi se, pipajući u mraku, dogega od stola do kuhinjskih vrata i pođe u hodnik u kome je malo pre stajao.

Ovde, usred svoje kuće, osećao se sigurniji i mirniji.

Mučni strah, koji mu je do pre nekoliko minuta kao omča stezalo grlo, nešto je popustio.

On uze pušku sa zida, repetira je, obuhvati desnicom glatki svetli kundak, a levicom hladnu metalnu cev.

Sada se opet bolje osećao. S ovom puškom je znao da barata. Samo neka se neko usudi da dođe.

Neko — ili zar ih je možda bilo više?

A ko?

Šta ga je samo spopalo? Toliki dugi niz godina je do sada živio sam na tom imanju — a najednom ga je sad spopao ovaj strah od koga se sav ukočio.

To on sigurno uobražava. Čista samoobmana!

No uza sve to nije smogao hrabrosti da pođe napolje i da pogleda šta je po sredi.

Možda zato što za sve te godine nikada nije noću izlazio iz kuće.

„Bolestan sam i starim”, mrmljao je u sebi bez glasa. „Da, to će biti: postajem star!”

Ili je možda već bio bolestan?

Ko bi to znao.

Kraaak! Ponovna škripa potrese ga do srži. Zubi su mu cvokotali, a kolena klecala, kao u groznici.

Kao oduzet je stajao u hodniku, prislonjen uza zid i osluškivao zadržavajući dah.

Jedan kapak! Ili... šta ili? Ništa, mogao je to samo biti kapak.

Džon Hardi je grčevito stezao pušku, ne mogavši se ipak pomaknuti s mesta.

Bojim se! bubnjalo mu je u glavi. Jer ću se razboleti — ili jer sam već bolestan.

Ova ga nova misao malo osvesti. Jer sam bolestan, bolestan! Ništa drugo nije ni moglo biti.

Davo bi ga znao gde se ugnezdila, ta bolest. Negde u grudima, blizu srca. Možda je to bio srčani napad, koji se ispoljavao na taj način, s tim grčevitim bolom u levom delu grudnog koša.

Srčani napad? Dakle umreće! Kao divlja zver u preriji.

Umorna koraka odvuče se prema spavačoj sobi, verujući da je smrtno bolestan, a ne znajući da ga je u to stanje ukočenosti doveo strah od onog nepoznatog.

Već je trinaest minuta proteklo od poslednjeg sata života Mek Hardija.

Iscrpljen, klone na krevet, buljeći u prozor.

Umreću! Srce mu je tokom tili-kih teških godina mirovalo i podnosilo sve muke i nedaće.

A sada je tako iznenada progovorilo, jednom određenošću koja će biti smrtonosna.

To smešno srce, taj mišić veliki kao šaka, taj splet tetiva i krvi!

A onda, kao da mu usijana munja prođe kroz grudi: onaj prozor! Kako ga je uopšte mogao videti? Pa malo pre je zatvorio sve kapke, a sada su bili otvoreni.

Beživotno se skupio na svom krevetu i buljio preko prema prozoru.

Vretno je polako odmicalo, vuklo se kao lenja, blatnjava reka. A on je imao pred sobom samo još sedam minuta života!

Sedam minuta do večnosti!

Teiom mu projuri ubitačan strah, ostavljajući za sobom osećaj užasa.

Na prozoru se ukaza neka senka!

Ogromna, kao da potiče od kakovog nekog polipa, pošla je za otvorom prozora i onda se jednim beskonačno polaganim pokretom povukla do prozorskog okvira.

Nikakva grabljivica!

Čovek!

Veliki čovek, dugih ruku kao u majmuna, krivih nogu i sav nekako sabijen, skoro bez vrata. Debela glavurda mu je bila kao nakalemljena na trup.

Džon Mek Hardi se jedva usudio da diše.

Vinčesterka mu je nečujno kliznula iz ruku na malo medveđe krzno ispod njegovih nogu.

Telo farmera se potpuno ukočilo.

Tu napolju, pred prozorom, stajao je čovek. Držao se za prozor i izgledao kao sablast. Ličio je na spodobu koju je neko tu ukleo.

Sve je bilo jezivo tiho. Tako tiho, da se činilo kao da je i vreme stalo.

Ne da Džon Mek Hardi nije bio sposoban da misli. Naprotiv: glava mu beše potpuno bistra. Sa kristalnom jasnoćom i pri potpunoj svesti pratio je šta se događa. Samo, nije više mogao da se pokrene. Telo mu je obuzela prava ukočenost, koja mu je oduzela sve živčane centre.

U to se ruka onog čoveka na prozoru pokrene. U sobi se začuje tih škipavi šum.

Mek Hardija obuže nesvestica.

Zar je to bilo ono, što mu se približavalo? Je li to izazvalo onu ukočenost u grudima? Da li to beše ono, što je slutio i osećao već od ranog jutra? Zar mu je dugotrajno predosećanje uteralo toliki besmislen strah u kosti, da je sada čučao oduzet na svome krevetu, gledajući svoju katastrofu otvorenih očiju, a nesposoban da išta preduzme?

Svakog drugog dana, od kada je došao u muževne godine, ne bi ni upotrebio pušku, a ni bilo koje dru-

go oružje. Samo golim rukama bi tu ljudsku rugobu onespособio za borbu.

Nadljudskim naporom se trudio da se otrgne iz te obamrlosti.

Uzalud.

A još uvek nije mogao da veruje da neizbežno neće moći izbeći, da se više neće moći trgnuti, da će ostati nesposoban da se pokrene. Pa koliko dugo još treba da potraje ta paklena borba živaca?

Tamo onaj čovek na prozoru spretno utisne okrugao komad stakla iz prozora, zgrabi ga i strpa u džep.

Svi pokreti su mu bili lagani, a davali su takav utisak, kao da ih ne izvodi prvi put.

Onda kroz rupu u prozoru bez poteškoća dohvati gornju dršku.

Levo prozorsko krilo se škripeći otvori.

Čovek ostade nepomičan i gledaše u sobu.

Džon Mek Hardiju dođe da krikne, da krikne kao čovek u smrtnom strahu. Ali mu i grlo otkaza poslušnost.

U to se čovek na prozoru pokrene, sagne se, stade na prozorsku dasku i kao pero lakim skokom nađe se u sobi.

Telo Mek Hardija se ukočilo kao da je santa leda.

Između njega i provalnika -beše samo sedam do osam jardi.

A kraj svoje desne čizme oseti vinčesterku.

Ukočeno i vrebajući čovek je stajao pred prozorom. Donji deo tela

mu se sada gubio u sivocrnoj tami sobe, ali se gornji deo sa jezivom jasnoćom isticao u svetlom otvoru prozora.

Čovek sada počeo da se udaljava od prozora. Prema levoj strani sobe.

Mek Hardiju iznenada mozak prestade da radi.

Zar ga čovek još nije otkrio?

Pa to je bilo isključeno!

Mora da ga je već odavno opazio.

Ali se provalnik izgubio preko u mraku.

Mek Hardi ga više nije mogao slediti očima, jer su mu i one bile kao oduzete.

Onda, na jard i po pred njim, ukazao se provalnik, iznenada zastane, ustukne i promuklo krikne.

Zatim se baci napred na svoju bespomoćnu žrtvu...

—O—

Jeziva noć je prošla. Sutradan ujutru sunce je opet izašlo nad kanzaškom prerijom, osvetljavajući svojim zracima prekrasan dan. Kad se naveče, kao krv crveno, nagnulo ka zapadu, kao da ništa nije videlo od one strahote što se dogodilo u spavaćoj sobi farmera Džona Mek Hardija.

Prođe još jedna noć i dođe još jedno jutro. Dok se narandžasto sunce polako penjalo obzorjem, s juga je kroz preriju dolazio jedan jahač. Sledio je uski trag, koji su u preriju urezali lagani kolski točkovi i ko-

ji je prolazio dosta daleko od far-me.

Jahač beše visok čovek, širokih ramena, uskih kukova i od sunca i vetra opaljenog lica, na kome su sjala dva tamnoplava oka. Imao je izražajno, muževno lice, koje je održavalo duboku ozbiljnost.

Na glavi je imao crni šešir, kakav se nosio u Nevadi, oko vrata crvenu maramu, čiji je široki rub lepršao na blagom jutarnjem povetarcu, a ispod crnog prsluka nosio je sivu pamučnu košulju. Uske pantalone gubile su se u visokim teksaškim čizmama sa velikim srebrnim zvezdastim mamuzama.

Na širokom opasaču od bivolje kože visila su dva velika revolvera.

Čovek je sedeo na prekrasnom rasnom crnom pastuvu sa crnom čupavom grivom i isto takvim repom.

Put je ovde imao još jedan krak, koji je vodio preko na farmu, ali se jasno videlo da je retko kada bio upotrebljavan. A trag kola je vodio gore do Litl Atlante, malog naselja severno od Ford Kauntija.

Jahač nije bio niko drugi nego čuveni maršal Vajat Erp iz Dodž Siti-ja. U ove rane jutarnje sate već je bio na putu ka Plavim stenama, još nekih sedam milja iza Litl Atlante, gde je hteo da obavi jednu posetu. Radilo se o Džimi Malkolmu, koji je nekada bio šerif u Sirakuzi, pa je u nekoj pucnjavi s banditima tako nesrećno ranjen da je oslepio. Od tog užasnog dana živio je gore, u Plavim stenama, u usamljenoj kolibi, a Vajat Erp, koji se onda u Sirakuzi u zadnjem času umešao u neravnoprav-

nu revolverašku borbu i uspeo barem da spase život čuvara zakona, posećivao ga je s vremena na vreme, donosio mu duvan, pribor za pečenje i druge stvarčice, koje su slepom šerifu uvek mogle biti od koristi.

Maršal zapravo nije imao vremena na pretek, ali je mislio da to vreme za nesrećnog čoveka mora dva ili tri puta godišnje jednostavno ukrasti. Pa nije mu trebalo više od jedan dan, samo kratak dan, a uveče je još uvek mogao u Dodžu da obavi koji od važnih poslova — a tih je u životu Vajata Erpa bilo baš dosta.

Nije mu se baš žurilo s tom posetom — ali Vajat Erp je to juče rešio, pa se već oko četiri sata, sa izlaskom sunca, vinuo u sedlo.

Sada, prelazeći preko zaraslog puteljka prema sivoj farmi Mek Hardija, zategne uzde i zaustavi konja.

Nije ni sam znao zašto je to učinio. Zamišljeno se zagledao prema kući.

Poznavao je Mek Hardija, onako kako ga je već svaki ovde poznavao: tu i tamo bi progovorio s njim koju reč. Farmer i nije bio naročito razgovorljiv, ali bi Vajat, kadgod bi ovuda prolazio, pogledao, verovatno sasvim nesvesno, preko prema drvenim zgradama.

Danas, kao da mu je nedostajalo nešto što je uvek opažao: mali stub dima, koji se jutrom penjao u nebo iznad najveće od zgrada.

No, farmer je valjda već ugasio vatru. Ili...

Ugašena vatra na ognjištu mogla se objasniti na stotinu načina.

Ne samo jedan Vajat Erp nije mogao ništa protiv svog šestog čula, kome se nije mogao odupreti.

Gledao je sada preko na one tihe kućice sa nekom zlom slutnjom.

Okrene glavu, i pogleda prema severu.

Ako nastavi put, mogao bi još pre dvanaest stići do Plavih stena kod Malkolma.

Već je hteo da pojaše dalje, kada iznenada okrete vranca i potera ga prema zapadu.

Prema farmi Mek Hardija.

Zar mu se samo činila čudnom tišina koja je lebdela nad farmom?

Pa i nije bilo tako tiho. Konačno, živina je larmala kao i inače.

Ali to beše sve što se čulo.

Nije se čulo da neko lupa čekićem, zabija eksere, testerer lopata ili bilo koji drugi zvuk koji bi nekako spadao na takvo imanje. Nije u celom Kauntiju bilo živahnijeg čoveka od usamljenog Mek Hardija.

Čovek iz Misurija odjaši u dvorište i obazre se.

Kokošinji su još bili zatvoreni. Farmer je u to vreme u leto već davno pootvarao sva vrata. Kokoške su, naravno, svoja pokretna vratašca već davno sama otvorila, ali... ali inače su i kućna vrata bila otvorena, od izlaska do zalaska sunca i leti i zimi.

Maršal sjaši.

Seti se kako i nije baš tako često bio na farmi, pa se čudio kako su mu sve te sitnice ipak ostale u sećanju.

— Mek Hardi!

Njegov glas se muklo odbije od kuće.

Ništa se ne pomače.

Na to Vajat pođe ka vratima i pokuca.

Kad je nakon par časaka pokušao da okrene kvaku, morao je da ustajnovi da su vrata bila zaključana.

Svi prozorski kapci su bili zatvoreni.

Džon Mek Hardi nikada nije zatvarao kapke.

Čudnovato, sada se maršal seti, da mu je stari jednom prilikom pokazao kako je jedan od izbledelih kapaka sa stražnje strane kao nov, ofarban svetlom zelenom bojom. Sa prednje stranje bio je sav oronuo od nevremena.

Vajat Erp pođe oko kuće i pogleda u kuhinjski prozor.

Nikoga ne vidi. Ni žive duše.

Onda, kada se okrenuo, zastane.

Prozor prema spavaćoj sobi bio je otvoren, a na prozorskoj dasci se video otisak stopala od osušene ilovače!

Vajat Erp svom snagom navali na vrata. Ona popustiše i on uđe u kuću.

Širom otvorenih očiju gledao je u čoveka, koji je ležao tu, pred svojim krevetom, na podu.

Sunčevi zraci su se igrali preko grubog poda, ali nisu mogle da dopru do čoveka.

Premda je maršal video već mnogo potresnih scena, a i mnogo mrtvih ljudi, pogled na mrtvog Džona Mek Hardija duboko ga je potresao, da su mu žmarci prelazili preko leđa.

Taj mrtvac je izgledao jezivo.

Vajat se pope u sobu, ostane za

trenutak pred farmerom, a zatim pođe u hodnik.

Za nekoliko minuta bilo mu je jasno da u kući više nema nikoga. Pretražio je i ostale kućerke.

Nikoga.

Vrati se mrtvacu uzme mu kolt iz futrole, okrete bubanj i pogleda u komore za metke.

Kolt je bio prazan. A u opasaču Mek Hardija svi su meci bili na broju i na svojim mestima.

Maršal se priseti kako mu je farmer jednom rekao:

— Kakve li besmislice uvek vući sa sobom tu stvar. Ne znam s njime da baratam. Ako kod mene prigušti, moram otići po staru vinčesterku.

Pokazao je maršalu tu pušku, bio je to model „64”, već dosta redak, jer je Oliver Vinčester brzo prestao da ga proizvodi i zamenio ga modelom kome je mehanizam bio prikladniji za rukovanje.

Puška je onda visila u hodniku na zidu.

Opet je maršal imao prilike da se sam čudi koliko čovek ipak zna i o ljudima koje tako retko susreće.

On pođe u hodnik i pogleda svetlo mesto na inače požutelim, zidu.

Tu je visila vinčesterka.

I to bez sufnje, sve do pre kratkog vremena.

Vajat Erp je opet stajao pred mrtvacem. Nije bio ubijen. Strahovit izraz lica odao je maršalu uzrok smrti.

Džon Mek Hardi je bio zadavljen!

A ubica je poneo vinčesterku! Jednu skoro bezvrednu pušku. Če-

mu? Ko bi se danas još okitio takvim oružjem, za koje ni jedan puškar više ne bi dao ni pola dolara?

—O—

Nakon pola sata Mek Hardi je ležao u zemlji. U senci velike lipe, pod kojom je bio i grob njegove žene i gde je pre petnaestak godina podigao spomenik, u koji je uklesao svoje ime i ime svoga sina.

Maršal zastane još koji trenutak pred svežom humkom i onda napusti farmu.

Za životinje se nije morao brinuti, jer one su bile zbrinute. Kokoške su imale svoja pokretna vratašca kroz koja su mogle izlaziti i ulaziti, a napolju su imale izvrsnu hranu na travnjaku, dok su vodu mogle piti na potočiću koji je tekao neposredno uz farmu. I krava je bila napolju, dok je ostala živina sama išla niz livadu prema potoku.

Vajat odjaše do kolskog traga, a zatim na jug, onamo odakle je i došao. Prema Dodž Sitiju.

Slepi Džimi Melkolm mora će još da priček. Osim toga, on i nije znao da mu se maršal uputio u posetu. Dalje, Vajatu nikada nije bilo sasvim jasno, da li se pustinjač zaista radovao njegovim posetama ili ne. Ali o tome čovek kod tako ogorčenih ljudi nije smeo previše da razbija glavu. Ljudi, kao što je to bio slepi šerif Melkolm, nisu više bili u stanju da se nečemu raduju, ili da tu radost pokažu.

Kada je čovek iz Misurija ujašio u glavnu ulicu u Dodž Sitiju, ova beše već uveliko oživela. Sa svih strana su dolazila velika kola i male brze kočije, dovozeći iz okoline rančere i naseljenike, koji su došli u grad da obave svoje kupovine. Ispred onih sedam otvorenih točionica, koje su počele sa radom već u te rane jutarnje sate, stajalo je nekoliko desetina konja, a u obe berbernice u sredini ulice bilo je veoma živo.

Upravo je dugački Hudi Džorison dolazio iz jednog od tih salona za ulepšavanje i mahnuo maršalu.

— Halo, maršale, odakle vi u to doba? Pošteni ljudi sada tek ustaju. Pogledajte samo mene, upravo sam se obrijao. Onaj debeli Fridžers postaje sve drhtaviji. Vidite, tu me je na dva mesta pošteno posekao.

Maršal se zagleda u dve tamne brazgotine, na kojima se osušila krv, a koje baš nisu mnogo ulepšavale lice dvadesettrogodišnjeg momka.

Onda ga zaustavi stari Vogam, koji je držao najstariju, iako već odavno ne najveću štalu za iznamljivanje u gradu i zapita maršala za zdravlje.

— Kako stoji stvar s mojom molbom, Vajate?

— Jesam li ja gradska skupština? Moraćete da se strpite do sledeće sednice gradskog veća.

— Kakva li se to glupost tu ugnezdila! — brundao je stari.

— Sednica gradskog veća! Da-

vo da ih nosi! Pre, kada je šerif rekao, imalo je tako da bude i gotovo. Danas o svemu veća tuce glupaka, raspravljaju o svakom plotu i nikako da se slože.

— To vam je već tako Vogame. Ali, smirite se, stvar će već proći. Pa ko bi mogao imati nešto protiv toga da se ta zabrana digne sa vašeg zemljišta? Tu je pre desetak godina bio prelaz za sveštenika, koji je tim putem išao da peca dole na reci, pa je smeo da koristi najkraći put od svog zemljišta. Bio je to ustupak sveštenom licu. No, on je već odavno mrtav, a ljudi, koji sada tvrdoglavo stoje na stanovištu da je to opštinski put, malo su kruti i nesavrtljivi i ne predstavljaju neobičnu retkost. Ima ih svuda. Ako s vašom molbom budete samo dovoljno uporni, onda će stvar dragim gradskim ocima jednog dana sigurno dosaditi i skinuće zabranu s vašeg zemljišta, jer, končno, pravo sudeći to i nije nikakav put i niko ne može da ima nekog interesa da vam na nje ga stavi zabranu.

Još nije ni stigao do kancelarije, kada ga zadrži neka krezuba stara žena, pričajući mu uz živahno mahanje rukama o svojoj kćeri.

— Ta pokvarena devojka već celu nedelju dolazi kući tek u pola jedanaest, mister Erp...

Niko ne bi verovao čega li sve je taj čovek morao da se nasluša!

Ali jedinstveni čovek je za svakoga imao prijateljsku i ohrabrujuću reč, ljubazan osmeh i, ako je zbilja bilo potrebno, dobar savet.

Majk Andrmot, sitan okretan čo-

večuljak, koji je od pre dve godine otvorio mesarsku radnju u gradu, dojuri urlajući do maršala:

— Mister Erp! Sada mi je dosta! Onaj Ejb Ingus opet je pustio svog psa s lanca, tu svoju prljavu džukelu! I šta uradi ta životinja? Iznenada se stvori kod mene u hodniku i ukrade mi veliku kobasicu.

— Zar kod vas kobasice leže na zemlji?

— Kako to mislite?

— Zato jer u hodniku nemate ni stola niti police, ili kuke na zidu.

— Ne... ali stavio sam na zemlju čiste daske i...

Kao da tome nije bilo kraja. A baš niko da se zadovolji šerifom Mastersonom ili čak kojim od maršalovih pomoćnika. Svako je baš njegova hteo da prisvoji za sebe. Kao da je on postao neki predmet opšte upotrebe, neko zajedničko dobro, taj Vajat Erp, kome je pre nekoliko godina uspelo da nekad ozloglašeni kaubojski grad Dodž Siti očisti gvozdenom metlom, tako da je postao jedan od retkih ovećih gradova na zapadu u kome se moglo kako tako pristojno živeti.

Premda je u vremenu, dok nije svog konja odveo u staju i tamo predao mladom Keju, saslušao četvoro ili petoro ljudi, a dvojicu od njih čak dobro posavetovao, njegove su misli ipak bile sasvim negde drugde. Naime, kod zadavljenog farmera Džona Mek Hardija, koji je svojim izgledom u njegovoj duši ostavio tako jezivi utisak.

Zar se njegov život sastojao samo u tome da svojim nosom neprestano otkriva lakve tragove smrti?

Jedva da je za sobom zatvorio vrata i obesio šešir kad se namršti.

Prikaza mu se iznenada lice Hudi Džorisna i njegove dve kraste u licu. Džorisn je bio danguba, skitnica koji se od pre jedno pola godine ugnezdio ovde kod jedne udovice i koji maršalu baš nije ulevao mnogo poverenja.

Vajat opet stavi šešir, opaše pištolje koje je upravo skinuo i napusti kancelariju.

Na dvorišnoj kapiji pojavi se pomoćnik, koji se upravo pobrinuo za vranca.

— Vi, gazda, opet odlazite?

— Odmah se vraćam!

— Trebate li cigaru? Mogu vam je doneti, ili...

— Ne, ne hvala Kej. Moram sam da idem.

On ode, hitajući dugim koracima, preko ulice, u pravcu berbernice Džefa Pridjersa.

Debeli šampion sapunice, koji je upravo bio zauzet brijanjem majora, podigne pogled i poviče:

— Helou, šta je to danas? Dolaze mi samo otmene stranke!

Maršal se obazre. Tu je sedelo nekoliko starijih ljudi i mladi Eugen Henederson, čiji je otac dole na reci otvorio radionicu za proizvodnju žice.

Mladić smesta ustane.

— Maršale, ja mogu da čekam.

Na to zakrešti i jedan od starijih:

— I mi!

Rekao je to u ime svih i niko od njegovih drugova nije prigovorio.

A kome li se moglo više žuriti nego maršalu?

Vajat Erp odmahne.

— Hvala, ja sam obrijan, a i sa šišanjem mogu pričekati još koji dan. Hteo sam samo nešto upitati majora.

Kili pogleda u ogledalo.

— Možemo li ovde, maršale?

— Naravno. Kako stoji stvar s Vogamovom molbom?

— Pa to će proći, jasna stvar. Momak je tako nestrpljiv...

— Pa, konačno, on već i čeka nekoliko godina.

— Tačno, ali šta je to nekoliko godina?

— Za neke ljude jako mnogo. Hej Pridjeru, nemojte našem majoru da prerežete grkljan — opomene berberina, koji se zagledao u njega, umesto u čoveka koga je imao pod britvom.

No berberinove ruke su sigurnim pokretima klizile preko brade gradonačelnika.

— Ne događa se tako šta, maršale. Već od vremena mog šegrtovanja tamo dole, u Ostinu, nisam nikoga posekao. Ali, čekaj...

— Ali?

— Tu je bio neki stari momak, poznavali ste ga sigurno, Džoni Blejkrund, taj je imao na licu nekakve tri nakrive malje, pa je čovek lako mogao britvom zapeti u sapunici. Ali inače, ne!

— A Džorisn? Niste li i njemu danas već izgrebli lice?

— Džorisn? — Brijač začuđeno digne pogled. — Imate maršale sokolove oči. Ne to nisam ja bio. Već je došao kod mene sa osušenim ožiljcima. Verovatno ga je sinoć njegova draga tako udesila, jer je opet

otišao u salun, u kojem se očito više zadržava nego bilo gde drugde.

Maršal brzo skrene razgovor na drugi predmet i ubrzo ode.

Džorisn ga je, dakle, slagao.

Zašto? Pa nije mu to baš bilo potrebno?

Ko ga je uopšte pitao za njegove ožiljke na licu?

Čim je došao u kancelariju, nakon što se bura pitanja i molbi, kojom su ga građani obasipali, malo stišala, setio se da ove osušene kraste ne mogu biti tako sveže, kako je to Džorisn tvrdio.

Kako li je mogao doći na pomisao da proturi maršalu tako providnu laž? Zar je mislio da su mu sugrađani blesavi?

Sada bi Vajat Erp mogao da potraži misis Majrender i da je upita šta zna o povredama na licu svoga miljenika.

Ali to bi već bilo previše opasno. Eva Majrender bi smatrala svojom prvom dužnošću da obavesti Džorisna o maršalovoj poseti.

Na ulici mu u susret dođe Bat Masterson i začuđeno ga pogleda.

— Vi ste, šefe, još ovde? Zar niste sinoć rekli da ćete rano ujutro krenuti do Plavih stena?

— Da, to sam i hteo, ali sam usput bio zadržan.

Masterson klimnu glavom.

Izgleda da je to već bila sudbina njegova šefa, da ga uvek neko negde zadrži.

— Kada ste još ovde, mogli biste se latiti one stvari sa Bekersfildom i Fergusonom. Obojica sede preko u kancelariji, kao dva uboga grešnika.

Stvarno, na to je već zaboravio. Oba svadljiva pevca, stolar Ferguson i tesar Bekersfild, stalno su se svađali zbog nekakvih uvrede. A pre nego što bi čovek u Dodž Sitiju zbog takvih trica gnjavio sudiju, radije bi se poverio maršalu.

— Gledajte, Bat, da to uradite.

— Trebalo je da čujete cvilenje te dvojice kad sam im rekao da niste u gradu. Na to mi Kej reče da ste ipak ovde i da ste otišli do berberina. Pa ne možete razočarati te šaljivdžije, kada su sve nade polagali u vas. A siguran sam da ako nekom uspe da ih izmiri, onda ćete to biti samo vi.

Hoćeš-nećeš, maršal krene u kancelariju da se tamo punih tri četvrt sata nateže sa strankama.

Onda mu na jedvide jade uspe da ih izmiri.

Ferguson skoči i srdačno maršalu stisne ruku.

— U stvari i nemam ništa protiv Bekersfilda. On je poštenjačina. A sada, da to proslavimo, idemo sva trojica preko kod Bosona na piće.

I to maršal nije mogao da izbegne.

Kada su se onda obojica oprostila, da bi ruku pod ruku krenuli prema sledećoj točionici, maršal skrene u drugu ulicu. Na njenom kraju s leve strane bio je sedlar Lari Norton. Tamo je Džorisn povremeno radio.

Vajat Erp uđe u radionicu i ugleda starog Nortona kako sam sedi za svojim radnim stolom.

— Halo, maršale, šta vas vodi ovamo?

— Ništa naročito. Tako, čovek ko-

ji put zaviri negde. Zar nemate više pomoćnika?

— Ah, mislite li na Džorisna? Taj momak je suviše nepouzdan. Neka samo jednom imam nešto više posla, onda ga sigurno nema. A kada po četrnaest dana ne radim ništa, nego prčkam oko nekog pokidanog sedla, onda se pojavi i hoće na brzinu da zaradi nekoliko dolara, da bi ih smesta zapio kod Bosona ili drugde. Nezgodan tip. Rekao sam mu da mi više nije potreban. Nepouzdan čovek je kao sat koji zaostaje, a sat koji zaostaje je gori od sata koji uopšte ne radi. Ako stoji, čovek bar zna da ne ide, pa se u njega i ne pouzdaje, ali sat koji zaostaje može čoveka da uvali u gadne neprilike, ako se ravna po njemu...

Sa ovom sedlarskom mudrošću u ušima maršal napusti kuću, idući kroz ulicu kestena prema četvrtoj ulici, koja je opet vodila u glavnu ulicu.

Dole vide jednog čoveka; vrlo elegantno obučenog, u tamnosivom štofanom odelu, kako dolazi iz gradske većnice.

— Dok Holidej!

Maršal pričekava da ga kockar sustigne i pozdravi se s njim.

— Hej, pa zar niste hteli na pećanje u nekakve Plave stene? — upita ga Holidej.

— Na žalost, nisam stigao baš daleko.

— A ko li vas je zadržao?

— Jedan mrtvac.

Kockar i revolveraš, koga su se nadaleko bojali, skupi svoje fino oblikovane obrve.

Onda maršal ispriča prijatelju šta je doživeo.

Džordžijanac izvadi srebrnu tabakeru i zapali jednu od svojih dugačkih ruskih cigareta.

— To je neka misteriozna stvar. Upravo mi pade na pamet da je Bili Netmen kod njega za svoju svadbu naručio trideset pet pilića.

— Netmen? Ona vucibatina dole sa reke?

— Upravo taj. Pa, pre nekog vremena se oženio i povodom toga kod Mek Hardija naručio piliće. — Licem Džordžijanca preleti blagi osmeh. — Čuo sam to slučajno u Alhambra baru. Netmen je stajao uz šank, opazio farmera na ulici, gde je ovaj istovarivao jaja sa svojih taljiga, pa je uhvatio priliku da razgovara s njim.

— Netmen? — razmišljao je čovek iz Misurija. — Hteo bih samo da znam odakle toj dangubi novac za piliće. Dobro, uzeo je jednu devojku iz Simerona, ali to je isto cvečka kao i on, Pa, svuda je dužan, kod Heningsa, kod Berda, kod Vanderbilda a i u Dženeral storsu.

— Pa i vi ste sasvim dobro obavešteni.

— Pretpostavljam da to ovde svako zna. Zato mi se ova stvar s pilićima i čini tako zanimljiva.

— Naravno, a može ipak biti sve u redu — odgovori kockar — i ne bih baš bezuslovno morao da verujem da bi momak zbog jednog neplaćenog računa za trideset pet pilića ubio čoveka. Ali dešavale su se već i gore stvari.

— Mislim, da toliki izdatak na-
prosto nije u skladu s džepom ta-

kvog golača. Kupiti trideset pet pilića za svoju svadbu! Ako on može da pozove toliko gostiju, onda mora da ima dosta para.

Holidej slegne ramenima.

— Đavo bi ga znao. Tek sam se onako slučajno setio.

Maršal dotakne obod šešira.

— Hvala na upozorenju. Pogledaću malo tog potrošača pilićih bataka.

Dok je Dok Holidej pošao gore prema Long Brenč salunu, maršal opet pređe glavnu ulicu, prođe kraj Santa Fe depoa i uputi se prema straćarama, koje su celom gradu već dugo bile trn u oku, ne samo zato što su odvratno izgledale, nego i zato što su neprestano bile stecište raznih probisveta, požara i sličnih neprijatnosti.

U predzadnjoj kućici, dole uz samu vodu, stanovao je Viljem Dvajt Netmen.

Maršal pokuca na vrata, koja su visila samo još na jednoj šarki.

Začuo je psovanje nekog muškog glasa i onda lagani ženski krik:

— To je maršal!

Žena je to, doduše, izgovorila sasvim tiho, ali ne tako tiho da oštar sluh čoveka pred vratima to ne bi uhvatio.

— Idi otvori! — odgovori isto tako tiho muški glas. — Inače će tip još postati sumnjičav.

Na čvrsto utabačnom podu od ilovače začuju se koraci, onda pomicanje jednog teškog zasuna, pa se pojavi bledo, podbulo, otečeno lice neke mlade žene. Na lice joj je neuredno padala ofarbana plava kosa. Umesto haljine preko sebe je prebacila ćebe.

— Ah, vi ste, mister Erp. Morate me izviniti, dolazim upravo iz kre-
veta. Mi... mi...

— Mi smo sinoć dugo radili —
začuje se u pozadini muževljev
glas.

Bio je to Bili Netmen. Momak od
devetnaest godina, bleđa lica, luka-
vih očiju i šiljasta nosa. Izgledao je
jako zapušten, bradu sigurno nije
brijao već nedelju dana, a bio je isto
tako dekorativno obučen kao i
njegova žena.

— Tako, radili ste? — ponovi mar-
šal.

— Želite li da uđete — ponudi ga
žena.

Maršal odbije.

— Ne, hvala.

On pogleda mladog čoveka u oči.

— Vi ste, Bili, kod Mek Hardija
naručili masu pilića za svadbu?

Senka preleti preko lica Bili Net-
mena.

— Da?! — On se nesigurno na-
smeja. — Da li se već potužio? Pro-
kletstvo, znao sam, da bi bilo bolje,
da sam se obratio Gandremu ili Fi-
lipsu. Ali, konačno, hteo sam sta-
rom da pružim prilike da nešto za-
radi.

— Bili, zar je on mogao kod vas
nešto da zaradi?

Maršal je oštro gledao mladog čo-
veka.

No na njegovom licu ništa nije
odavalo šta se u njemu zbivalo.

— Zaradio? Ali, čujte, ja sam kod
njega kupio preko dvadeset komada
za moju svad...

— Trideset pet — reče oštro mar-
šal.

Netmen slegne ramenima.

— Onda ih je bilo trideset i pet.
Tako tačno nisam zapamtio.

— Ali trebalo je, Bili.

— Zašto? Biće plaćeno bilo da ih
je dvadeset ili trideset.

— Trideset pet!

— S moje strane!

— Jeste li već nešto platili?

— Ma ne, pa svadba je bila tek
pre mesec dana.

— Izgleda da imate prilično loše
pamćenje, Netmene. Vaša svadba je
bila skoro pre pola godine.

Momak se blesavo kesio.

— Vidi ti, ko bi rekao kako vreme
brzo prolazi! Ali sa tako dobrom že-
nom vreme upravo leti, maršale. Vi
bi trebalo da se ženite i...

— Možda isto da poručim trideset
pet pilića, pa da zaboravim na pla-
ćanje! — Glas čoveka iz Misurija po-
stane iznenada vrlo ozbiljan i grub.
— Netmene, Mek Hardi nije toliko
bogat da bi naprosto poklonio toliko
pilića.

Momak ponovno slegne rameni-
ma.

— Jesam li ja za to kriv? Onda mi
ih nije trebao dati!

— Vi ste mu obećali da ćete od-
mah platiti! — blefirao je Vajat.

— Odmah? Ne, rekao sam u vre-
menu od...

— U vremenu od? — Vajat Erp
ga prikova svojim pogledom.

— Pa da, ipak sam mu morao re-
ći u vremenu od četrnaest dana, jer
mi ih inače ne bi dao.

— Niste vi rekli u vremenu od
četrnaest dana nego najduže za ne-
delju dana.

Netmen opet slegne ramenima i
odmahnu prezrivim pokretom.

— Može biti. Ali šta mu mogu

kad nisam imao lovu. Pa, pomislite: trideset pet pilića, ti koštaju debelić para. Odakle da uzmem, a da ne ukradem?

Maršal ga uhvati za mišicu.

Žena preplašeno ustukne i krikne.

— Netmen! — osorno oslovi Vajat skitnicu. — Vi ste svesno teško oštetili jednog građanina Kauntija. Izgleda da vas to malo zabrinjava. Vaša je nesreća što to mene brine.

U zelenkastim očima dangube blejsnu opasna iskra.

— Pustite me, maršale! Nemate pravo na taj način da zlostavljate poštenog čoveka. Čudićete se, ali ja sam već tužio šerifa iz Ebilejna jer me je uvredio. Neću se ni časka predomišljati a da ne tužim i velikog Vajata Erpa! — Sve se je više uzbuđivao, govoreći, a Vajat ga je pustio neka govori. — Uopšte, vreme je već da se tipovi kao vi skinu s prestola. Vi ste sasvim prokletu njuškalo! Šta se vas tiče šta ja kupujem i kakve poslove imam s tim prljavim seljakom? Sigurno ste zavidni, ne? Vi biste starog sigurno isto prevarili, tog starog ludaka!

Grubo i odsečeno su odzvanjale maršalove reči:

— Netmene, Džon Mek Hardi je mrtav!

— Mrtav? — otme se skitnici. A onda preko njegovog rošavog lica preleti nešto kao podmuklo cerenje. — Mrtav je, stari kajišar? Tim bolje, onda sam bar uštedio par lepih kinti.

Žena umirujući položi svom čoveku ruku na rame.

— Ne bi trebalo tako da govoriš, Bili. Konačno, stari je bio jedini koji nam je pomogao. Pa ti si morao da

pozoveš sve svoje stare prijatelje iz Ebilejna i Topeke...

— Kušuj — lupi je čovek po ustima. — Šta je to sada još važno? Stara lopuža je zagrizla u travu pa smo se rešili dugova. Tako i tako ne bih znao odakle da uzmem novac. Đavo ga odneo, što se u ovoj zemlji baš ni do čega ne može doći, pa čovek mora da životari u ovakvoj kolibi. Svejedno! — On se grohotom nasmeje, misleći da ima dovoljno razloga da pobednički pogleda maršala. — Ne znam šta onda još hoćete od mene, Erpe! Stari je mrtav. A potraživanja su time ugašena, jer nema naslednika. Ili... hoćete li možda vi te pare da strpate u džep?

Najradije bi maršal sada pilepio momku šamarčinu, da bi se ovaj preturio, ali ga spreči prisustvo njegove žene, koja izgleda nije još spala na tako niske grane kao njezin suprug.

Kao munje pogodiše momka ovih pet reči:

— Mek Hardi je ubijen, Netmene.

Ovaj ustukne.

— Ubijen... Šta kažete? To... ali, to... mislim, šta se to mene tiče? Zašto to meni pričate? Ja... — On iznenada raširi oči, a usne mu zadrhtaše. Sada je konačno shvatio i od straha prebledi kao kreč. — Vi mislite... ja... da sam ga ja ustrelio?

Čovek iz Misurija ga upitno pogleda, zatim odmahnu glavom.

— Niste ga, Netmenu, mogli ustreliti, jer je zadavljen. Grubo zadavljen, jednim parom ruku koje

mora da su bile nalik na medveđe šape.

Maršalove su oči sada počivale na rukama bledolikog momka.

A taj nehотиčno spusti pogled.

— Zadavljen? — promuca mlada žena, promuklo buljeći i sama u ruke svoga muža. Očito joj pomisao, da bi njen muž bio farmerov ubojica, i nije bila tako strana.

Upravo zato se maršal našao pobuđen da ponovno zgrabi momka za ruku, naređujući mu:

— Vi ćete poći sa mnom, Netmen!

— Sa... vama... ja? — Momak je iznenada zadrhtao celim telom. Blistave graške znoja su mu izbile na čelu. Bledilo njegovog lica zamenilo je neki neprijatni zelenkasti ton.

— Mister Erp! Vi... nećete valjda ozbiljno da mislite da bih ja... bio ubica toga čoveka!

— Nije važno šta ja u ovom času mislim, Netmene. Pođite sa mnom!

Žena rukama stisne usta. Onda zakuka:

— Bile, šta si učinio? Nešto tako sam i slutila, kada si jutros došao kući s tim novcem!

On se iznenada baci u stranu i udari je u lice.

— Novac sam dobio na pokeru od...

— Od koga? — upita maršal.

— Moja stvar — gundao je Netmen.

— U redu, pođite sa mnom.

Netmen je buljio u Vajata Erpa kao u kakvu slabost.

— Vi... dakle, mislite da ću tako jednostavno poći s vama? — izgovori brzo. — Ne, Erpe, ja ne idem s vama!

Mačjim skokom baci se unazad. Otrcana ponjava, koju je prebacio preko ramena, sklizne dole i on ostade samo u gaćama i obuven u čarape, na kojima su se videle rupe.

U trenu je Vajat Erp držao revolver u ruci.

Ali Netmen zgrabi svoju ženu i povuče je pred sebe.

— Pucajte, maršale! Ubijte ženu! Napred! Hajde, ako smete!

Maršal se prezrivo nasmeja.

— Netmene, mora da ste poludeli.

Stajao je najviše tri ili tri i po metra pred mladim parom i mogao je bez po muke da pogodi čoveka.

— Pustite smesta ženu i prestanite s tom predstavom.

— Ne — promuca momak. — Nećete tako, Erpe! Tako se Bili Netmen ne da! Svakako ne tako lako, Erpe. Kod svakog drugog bi možda uspeli, ali ne kod mene! Ja sam i suviše brz. Mnogo brz!

On se još jednom šuplje nasmeja, onda izdigne ženu jednim trzajem da bi je bacio prema maršalu, a sam pobegao u susednu prostoriju.

Ali maršal je prozreo taj manevar, odskočio u stranu, pustio da žena prođe i brzim udarcem revolverске cevi dohvatio Netmena još pre nego što je ovaj stigao do vrata od sobe.

Udarac ga je pogodio u levo rame. Netmen promuklo krikne, ali htede dalje.

U to se Vajat stvori kraj njega, okrene ga jednim trzajem i baci ga natrag u uski hodnik.

Momak je ležao na tlu i uputio mu otrovan pogled.

— Za to ćete se pokajati, Erpe!

Kunem vam se. Već sam udesio bolje od vas.

— Znam, Netmene. Ustanite!

Zgrabi ga za ruku i povuče ga na ulicu onakvog kako ga je zatekao.

— Džil! Prokleta drojlo! — derao se mladoženja na svoju ženu. — Zašto ništa ne preduzmeš? Pa, lupi ga. Ovde, s tim drvetom. Deri se, da se skupi celo naselje! U pomoć! započe ga urla. — Ovaj policijski pas hoće da me uproposti! Pomozite! Ljudi, izlazite! Vajat Erp hoće da me upropasti! Jer hoće da zapali ovo gnezdo, jer hoće sve da zapali!

Ljudi su izmilili iz svojih rupa kao pacovi na vatru, otrčali do ulice koja se spuštala prema obali reke i divljim pogledom gledali u čuvara zakona.

Ali niko se nije našao ko bi se umešao na histerično divlje Bilovo urlanje.

Ako maršal baš i nije bio rado viđen gost u ovoj bednoj četvrti na Arkanzasu, ljudi su ga ipak poštovali i imali respekta. A među njima nije bio mali broj onih koji su mu zbog poneke sitne stvari dugovali zahvalnost. Pa bio je sve samo ne neki okrutni šerif, koji je svaku glupost izvodio pred sud. Na to su sada mislili kada je baš morao jednog između njih da odvuče.

Biće da je za to imao dobar razlog.

I nije se našao niko ko bi se žrtvovao za tog škiljavog Netmena. On je već ljudima ovde krao meso, iz košare bi im digao po koju ribu, krao im je drva, pa čak i hleb. Više puta su ga uhvatili, ali se uvek nekako izvukao.

Đavo bi ga znao šta se sada zakuvalo s njim.

Krvareći iz nosa od Bilovog udarca, žena je trčala za njima.

Vajat Erp se nije obazirao na nju.

— Maršale! — molila je ona. — Mister Erp!

Maršal se okrenuo.

— Šta želite?

— On je otac moga... dobićemo dete, a ja... — Ona učuta, jer su je zagušile suze. — Zar ne bih mogla poći s vama da prisustvujem raspravi?

On odmahnu glavom. Iznenada se sažalio na ženu.

— Ne, misis Netmen, to ne ide. Ali vas molim, ne govorite nikome o ubistvu Mek Hardija.

Ona klimne glavom i zastane, gledajući za mužem.

Od korala je dolazio jedan jahač, neki stariji čovek bolešljiva, bleđa lica.

Kad ugleda maršala i njegovog hapšenika zaustavi konja.

— Maršale, stanite za časak (Taj čovek je moj... on se oženio sa mojom kćerkom. Protiv moje volje. To je bandit, zar ne? Ja sam to rekao devojci. Da je skitnica, danguba, neradnik. Kod nas preko, u Simeronu, upleo se u neku tuču, u kojoj je stradalo pola inventara jednog saluna. Zbog kćerke sam sve ja platio. Sada ga je konačno stiglo. Lopužo! Šta si opet napravio?

Stari sjaši, nasrne na Netmena i udari ga.

Vajat Erp jedva smiri razjarenog čoveka.

— Maknite nam se s puta, mister!

— Da se maknem s puta? Sada da

se maknem s puta? I pre tri meseca sam bio na putu mojoj kćeri jer ovog skitnicu nisam hteo za zeta. Kakva ništarija. Za svadbu mu je trebalo ništa manje nego trideset pet pilića! I sudovi iz Long Brenč saluna. Čelk Beson mora da je bio lud, kada ti je to pozajmio. Sedam je tanjira bilo razbijeno...

— Molim vas, mister — opominjao je maršal gurajući ga u stranu.

— Šta si skrivio, razbojniče? Zini da mogu da uzmem advokata.

Dakle i to je još hteo da učini za njega.

Na to Netmen okrene glavu i histerično povika:

— Možda ćeš me, na tvoje zadovoljstvo, skoro videti na vešalima zbog ubistva...

—O—

Bili Netmen je sedeo u zatvoru. Oborene glave, skupio se na svojoj drvenoj klupi.

Vajat Erp se vraćao popločanim hodnikom u svoju kancelariju.

U vratima je stajao Dok Holidej.

— Da li već imate ubicu?

Maršal odmahnu glavom.

— Ne, zatvorio sam jednog besposličara, varalicu i lopova. Ali on nije ubica Mek Hardija.

— Jeste li sigurni?

— Prilično siguran.

Kockar je krstio ruke na grudi i gledao u veliki požuteli broččanik sata.

— Uostalom, šta mislite o Hudi Džorisnu?

Vajat Erp, koji je pogledom sledio Doka Holideja, okrete glavu.

— Kako dolazite na njega? — upita začuđeno.

— Samo jedna moja pretpostavka. Ali, konačno, ne mogu vas naterati da se slažete sa svim tim mojim pretpostavkama.

— Pa govorite, Dok! Šta je sa Džorisnom?

— Malo pre sam došao iz saluna, kad ga ugledah kako jaše kroz Čuprijsku ulicu. Kad me je ugledao, pobeo je kao pacov u Blejkovu štalu. Ne znam, jedva da se poznajemo i nije imao baš nikakvog razloga da se tako brzo izgubi. Mislio sam, možda s vama ima neke neraščišćene račune...

Vajat Erp klimne glavom i odjuri prema dvorišnoj kapiji.

Kada je Holidej pošao za njim, video ga je kako nestaje preko u štali.

Tada i on pođe za njim.

— Da pođem s vama?

— Verovatno neće biti potrebno. Koliko je od onda prošlo vremena?

— Možda četvrt sata.

— Onda ću ga stići najkasnije za jedan sat.

— Nadajmo se — odgovori Džordžijanac, gledajući hladno kako maršal sedla svog vranca.

Na kapiju dođe i Džoni Faber, jedan od pomoćnika šerifa. Kad vide svoga šefa na konju, širom otvori vrata.

Vajat Erp izjuri napolje.

U Blejkovoj štali nije imao prijatelja, od kako je nečak bivšeg vlasnika štale, Džon Blejk bio u gradu.

Maršal ujaši u dvorište i vide potomka starog vlasnika kako stoji na vratima.

— Tražim Hudi Džorisna.

— Nisam ga video.

Vajat odjaši do njega.

— Slušajte, Blejk, radi se o ubistvu.

— O... ubistvu? — Čovek se zakašljuca. Onda mu oči krenu prema sporednom izlazu iz štale.

Vajat Erp zateže uzde, odjaši prema kapiji i gurne je.

Napolju je, naslonjen na ogradu, stajao stari čangrizavi sluga, koji je zašiljenom šibicom čačkao zube. Ugledavši maršala, uplašeno se trgne, uspravi se i umesto pozdrava dotače obod svog šešira.

— Helo, maršale! Danas je prilična vrućina zar ne?

Čovek iz Misurija se zagleda u nemirne, krmeljive oči konjušara.

— Kuda je odjahao?

Džo Blisdejl obriše znojavo lice.

— Do đavola, šta me se tiče ta vucibatina — mrmljao je tiho pred sebe. — Zbog njega neću da oprlim prste. Mislite na Džorisna? Taj je odjahao. Na zapad, prema drumu što vodi na reku. Ali, možda je odjahao i prema gazu. To, naravno, više nisam mogao da vidim. Oči mi više nisu najbolje. Dok Frečen mi je nedavno rekao...

Maršal više nije slušao šta je dok Frečen nedavno rekao o očima starog sluga. Već je bio na putu prema drumu što vodi na reku.

Nije još odjahao ni dvesta jardi, kad prasne hitac sa strane gde se nalazila obala.

Sedi konjušar Džo Blisdejl se pre-

padne i zaista više nije mogao da veruje svojim očima kad vide kako jahač pade iz sedla i ostade da leži u dubokoj obalskoj travi.

Vranac napravi još par skokova, pa se onda vrati.

A dole od reke dolazio je čovek, koga je pre kratkog vremena video kako je izjahao iz dvorišta: Hudi Džorisn. Vukao je za sobom svoga konja i stigavši do drumu odjurio prema zapadu.

Sluga se uhvati za vrat, pa se okrene i otrči u dvorište.

— Šefe, šefe! Brzo! Dogodilo se nešto strašno! Ubili su Vajata Erpa!

Feri Blejk nepoverljivo pogleda slugu.

— Šta tu trabunjaš, Blisdejl? Zar si već počeo da piješ i usred bela dana? Čoveče, otpustiću te...

Ali stari besno odmahne, odjuri do štale, zgrabi jednog od konja i zajaši ga onako neosedlanog i na zaprepašćenje svog gospodara izjuri iz dvorišta.

Kad je stigao do oborenog jahača, klizne s konja i prestravljeno se saže nad čovekom na zemlji.

— Svemogućí! — otme mu se uzvik. — Ubio je maršala! Maršala!

Dršćući, uhvati se za bradu, onda ustukne, pokuša da uhvati njegovog plahovitog konja, trkne za njim i uspentra se na njegova leđa.

— Napred, Spidi, trči! Opruži noge!

Projuri kraj štale za iznajmljivanje, izbi na Čuprijsku i skrene u glavnu ulicu.

Bat Masterson je upravo dolazio iz grada.

— Gde je Dok Holidej! — dovikne mu stari.

— Šta hoćete od njega?

— Maršal! Mrtav je.

— Štaa? — Lice Bat Mastersona se izduži od užasa.

— Ubijen je. Hudi Džorissn ga je ustrelio.

— Gde?

— Gde je Dok Holidej? — urlao je stari. — Dok Holidej!

Na to se otvore vrata na Long Brenč salunu.

Na tremu se pojavi Dok Holidej.

— Brzo, Dok! Uzmi to kljuse! On leži dole pored vode...

Dok Holidej mu priđe brzim korakom. Penjući se na konja, dok poviče Mastersonu:

— Bat, molim vas, donesite mi moju torbu.

— Ali gde, gde da dođem? Prokletstvo. Jeste li uopšte shvatili tog momka? Ja ne!

— Prema putu što vodi na reku! — poviče kockar i već nestade iza ugla.

Brzo je našao prijatelja, skočio je sa konja i klekao kraj njega.

— Duboko je udahnuo, kad je okrenuo prijatelja, na leđa i pogledao mu u lice.

Iako se Vajatu leva strana glave blistala od krvi, bivši bostonski lekar odahne sa olakšanjem, kao da mu je težak kamen pao sa srca.

Uspravio se, otrči dole do reke, uzme jednu od svojih rezervnih maramica i nakvasi je, zatim se vrati i opru ranjeniku čelo i lice, kao i deo glave iznad uha, toliko da je mogao videti ranu.

Bila je tačno iznad leve čeone kosti.

Onda stručno položi prijatelja na strminu obale i obazre se za šerifom.

Konačno ga opazi kako se pojavio dole pored Blejkovog korala. I Masterson je sedeo na neosedlanom konju, koga je Kej upravo izvukao iz štale, ali nije stigao da ga osedla.

U jednoj ruci je držao duguljastu Holidejevu tašnu od krokodilske kože, a drugom je na ularu vodio nezauzdanog konja.

Zadihano skoči s konja i Doku Holideju pruži tašnu.

Začudilo ga je da je Dok Holidej prvo izvukao malu bocu s viskijem, otvorio je i natočio u malu čašicu.

— Prokletstvo! — psovao je pomoćnik. To mi je odmah mogao reći, pa bi bar uštedeo put zbog tašne čak do gradske većnice. Jednu flašu viskija bi mi Boson uvek dao za maršala.

Ali je uskoro imao prilike da promeni mišljenje: Holidej izruči malo tečnosti na mali zavoj i njime očisti ranu. Onda stavi mali, skoro neprimetan zavoj i pozva Bata da uhvati maršala pod ruku i ulije mu nekoliko kapi viskija u usta.

Vajat Erp otvori oči i obazre se. Kada je prepoznao Holideja, blago se nasmeši.

— Hej, šta je to? Ja... — on ućuta, namršti se i pogleda prema reci. — Džorissn?

Dok Holidej klimne glavom i pokuša da ga umiri.

— Uzmite još jedan gutljaj, Vajate.

Maršal poslušno otpi još jedan gutljaj iz čašice.

Onda pokuša da ustane.

— Oborio me metkom iz zasede. Znači da je bio dole na gazu!

Holidej pogleda prema putu.

— Odjahao je na zapad, prema Simeronu.

Onda ugledaše starog konjušara kako dolazi trčećim korakom sa Blejkom i drugim slugama.

Zaprepašćeno su ljudi gledali u svoga maršala.

Blejk se opet uhvati za grlo.

— Do đavola, dakle istina je? Mislili smo da je pijan.

— Mislim, Dok, da bi ga barem trebalo preneti preko do dvorišta — gundao je stari.

Na to se maršal uspravi, držeći se za uzengije svog pastuva.

— Moram za njim.

— Ni u kom slučaju — reče odlučno Džordžijanac. — Mister Masterson, vi ste mi odgovorni za to da se maršal odnese do moje kuće.

— U redu, *Dok!

I dok se Holidej penjao na vranca, reče maršalu:

— Žao mi je, maršale, što moram da uzmem vašeg konja!

Čovek iz Misurija se blago nasmeši. Pridržavan od Mastersona i staroga konjušara, pogledom je pratio jahača, koji je odjurio prema zapadu.

— Prokletstvo, kako taj zna — gundao je stari sebi u bradu. — Taj isto tako vešto jaše kao što stavlja zavoje, kao što se kocka i kao što puca. — Onda pogleda Mastersona. — Hoćemo li?

Oni odvedu još uvek ošamućenog maršala nazad u grad.

Vajat Erp pokaza glavom prema štalama za iznajmljivanje.

— Ako dozvoljavate, mister Blejk? — obrati se on vlasniku.

— Naravno — požuri se Blejk da pristane. Smesta je bilo zaboravljeno staro besmisleno neprijateljstvo prema nosiocima zvezde. Ovaj čovek je bio u nevolji.

— Predaleko je do gradske večnice, mister Masterson — reče Blejs.

— Da.

Stigavši u dvorište, Vajat Erp klonu na rudu jednih kola.

Bat Masterson ga pridržao.

— Prokleti ja — gundao je snažni šerif. — Kada bi Dok to znao! Pa ne možete valjda ostati ovde!

— Valjda ja imam jednu gostinšku sobu! — javi se Blejk.

Vajat Erp odmahnu glavom. Bilo mu je suviše naporno da govori.

— Kola... — zastenje i pogleda Mastersona.

Ovaj je shvatio. — Morate nam dati vaša kola, mister Blejk. Brzo, Blisdejele, upregnite neko vaše kljuše.

Stari se već izgubio u koralu, a Blejk lično baci dosta sena i prostre nekoliko ćebadi u mala kola.

Onda u njih polože ranjenika.

— Džo, vi morate da vozite! — zahtevao je maršal.

Masterson, koji je već hteo da se popne na mesto za kočijaša, složio se sa maršalom.

— Jasno, šta bi rekli ljudi u glavnoj ulici, kada bi on, šerif, vozio kola iz Blejkove najamne staje.

— Krenite! — opomene ih maršal.

Blejk mahne Blisdejl u kola krenu.

Bat Masterson, koji je uskočio pozadi, pridržavao je rukama ceradu, koja se pri vožnji klatila.

K vragu, put do gradske većnice kao da nije imao kraja.

— Do sto đavola, Džo, pa vozite brže! — psovao je Masterson, kad vide kako se zavoj na glavi Vajat Erpa zacrvenio od krvi.

Konačno su stigli.

Masterson skoči ispod cerade, ne brinući se više za radoznalce, pa odjuri do ogromne kapije da bi je otvorio.

Bila je zaključana.

— Nebesa! — procedi kroz zube, i prebaci se preko sveže ofarbane kapije prenoćišta.

Oba momka, koja su se u dvorištu natezala s buradima viskija i boca, nisu bila malo začuđena kad tako iznenada pred sobom ugledaše šerifa.

— Gubite se! — zareža on na njih.

Na to oni brzo podbrusiše pete.

Masterson otvori kapiju.

Blisdejl utera kola u dvorište.

Gore na kapiji se pojavi radoznalo lice Elene Kili, kćerke vlasnika hotela.

Ona, nerazumevajući, pogleda u Mastersona.

— Šta je to bilo? Jesam li ja dobro videla, mister Masterson? Vi ste preskočili preko kapije?

— Da, Mis Kili, oprostite, u brzini. Imamo ranjenika.

— Ra... njeni... ka? Pa ovde nije bolnica.

— Ranjenik je naš maršal.

Elen Kili u tren oka probledj.

— Vajat Erp! — promuca. — Za boga miloga, šta se dogodilo?! — Ona pored Mastersona projuri niz stepenice u dvorište prema kolima.

Niko je nije mogao sprečiti, da ne razgrne ceradu.

Iz grla joj se ote prigušeni krik.

— Vajat...? On je mrtav!

Blisdejl joj se mrzovoljno približi i gledajući niz hotelske prozore promrmlja:

— Nemojte, mis, ne dižite paniku.

Devojčine ruke su drhtale kao žito na vetru. Nije bila u stanju da izgovori ni reči.

Vajat! Čovek, koga je godinama potajno obožavala, ležao je tu na crnom ćebet, koje se obično koristi za pokrivanje konja, sav u krvi.

Izenada se zatetura prema kolima. U zadnji čas je šerifov pomoćnik prihvatio.

Elen Kili se onesvestila.

Masterson se bespomoćno okrenu.

— Prokletstvo Džo, pa pomognite mi.

Stari sluga je zbunjeno upitao.

— Šta da radim? Zar mislite da ja znam kako treba postupati s onesveštenom devojkom?

— Šta se tu događa? — začuje se majorov glas sa vrata.

Oba čoveka se okretoše.

Kili ugleda svoju kćer u Mastersonovim rukama.

— Elen! Dete moje! Gospode bože! — On se sjuri niz stepenice i zagleda se u blede lice svoje kćeri. Onda pogleda maršalovog zamjenika.

— Šta se to dogodilo?

— Prepala se.

— Prepala?

Stari sluga reče:

— To će je već proći. Žene se brzo onesveste.

— Slušajte, čoveče, još nikad svoju kćer nisam video onesvešćenu. Kakva su to kola, Bat?

Ovaj pokaza glavom na kola i reče:

— Bacite jedan pogled unutra!

Major priđe kolima i kad pogleda unutra, uplašeno se trže.

— Maršal? Gospode bože! Zar je mrtav?

— To je mislila i vaša kćerka. Ali on je samo ranjen.

— A što ga najkraćim putem ne odvedete lekaru? Mora da se previje! Do đavola, ni Dok Holidej nije tu.

— On ga je već previo i naredio da ga odvezemo u njegov stan.

Kili klimne glavom.

— Da, to je pametno. U stanju u kakvom se nalazi baš ne bi bio dobro smešten u svom golubarniku tamo dole. Brzo, dovešću još par ljudi.

Masterson odmahnu glavom.

— Lurinsovi su u gradu, a ako se ne varam, stanuju baš kod vas.

— Da, ali...

— Nije potrebno, da ta bagra vidi maršala u ovom stanju.

— Ali ljudi se ponašaju sasvim mirno i pristojno. A ranije su to bili još golobradi, divlji, obesni mladići.

— Vuk dlaku menja ali čud nikada — reče zamenik maršala nepoverljivo. — U svakom slučaju, nije potrebno, da iko vidi da je maršal

ranjen. Već smo jednom prilikom doživeli tako najneprijatnija iznenađenja.

— Dobro, da ga odnesemo onda u kuću. Ali ako neko od gostiju gleda kroz prozor, onda će tako i tako svaka opreznost biti suvišna.

— Niko neće ništa da vidi — reče Masterson. — Prebacićemo čebe preko njega.

Elen Kili se osvesti, začuđeno se obazre oko sebe i stane kraj svoga oca još uvek ošamućena.

— Šta se dogodilo?

Na to ugleda kola i ljude okolo njih.

— Tata! Maršal!

— Psst!

Kili je uhvati pod ruku i odvede je u kuću. Onda se vrati sa čaršavom.

— Zavićemo ga u ovo.

Tri čoveka neprimetno odnesoše maršala u elegantno namešteni apartman Doka Holideja, koji se sastojao iz dve velike sobe i male garderobe. Džordžijanac je u njemu već godinama odsedao i bio kao stalni gost.

Iznenada se u sobi pojavi Elen Kili. Videvši kako ljudi nameravaju ranjenika da polože na krevet, ona sklopi ruke.

— Ne, oče, pustite ga!

Niko ne bi mladoj nežnoj ženi pripisao toliku energiju, da se teški čovek položi na krevet, a da pri tome nije osetio ni najmanji bol.

Vajat Erp se osvestio i pokušao da ustane.

Elen Kili ga nežno gurne natrag u jastuke.

— Morate ostati da ležite, mister Erp.

— Gde sam ja?

— Kod nas. U apartmanu Doka Holideja. Na sigurnom mestu.

On opet sklopi oči i udobno smešten ležao je na miru.

Žena se okrene i pogleda u ljude koji su nemo stajali oko postelje.

— Šta vi još čekate? Možete ići. Ja sam tu.

Otac klimne glavom.

— Dobro, Elen.

Masterson je mrmljao:

— Možda mu treba još jedan viski?

Žena odlučno odmahne glavom:

— Treba mu samo mira.

—O—

Dok Holidej je sledio trag pod-muklog strelca sve do pred ulaz u Simeron. Prešao je dvadeset dve milje. Prevalio ih je znatno brže nego čovek koga je sledio.

Neposredno ispred prvih kuća Džorisn je napustio drum i prešao na suhu stepsku travu, kojom je bio obrastao brežuljak, na vrhu kojega su bile dve stare kuće smeštene jedna uz drugu.

Bilo je to naselje braće Šmit.

Holidej odjaši dalje.

Nije bilo isključeno da ga od gore neko promatra. Znao je za te dve kuće. Već je pre nekoliko godina s maršalom jednom bio ovde. Ovde su braća Šmit sakrila plen pljačkaša poštanskih kola Džona Fluda. Va-

jat Erp ga je pronašao i oduzeo od njih.

Budući da se odmetnici svih vrsta nanjuše na udaljenosti od nekoliko milja, Džordžijanac je mislio da nije isključeno da se Džorisn odmah zavukao u onu pravu jazbinu.

Možda je poznavao i braću Šmit.

Zato Holidej odjaši u glavnu ulicu, odvede svog konja u šerifovo dvorište i vide kako se gore u vratima pojavio Ed Masterson, brat Bata Mastersona koji je ovde bio šerif.

— Dok Holidej! Do đavola! Smejaćete se, ali ja sam prvo prepoznao maršalovog konja. Ali zar taj konj nije oboren metkom Ajka Klanton-a? Kao da sam potpuno poludeo.

— To je druga životinja iz iste ergele.

Sa ushićenjem je mladi šerif promatrao plemenitu životinju.

Holidej pođe kapiji.

— Mogu da ostavim ovde pastu-va, zar ne? Imam nešto posla u gradu.

— Razume se! — reče šerif i već je opet njegov pogled počivao na prekrasnoj životinji.

Holidej nestade u prvoj poprečnoj ulici, zađe u sporednu, ali paralelnu ulicu s glavnom, u kojoj je bilo još samo nekoliko kuća i na svoje zadovoljstvo opazi nekoliko razrušenih šupa, raštrkanih uz padinu brežuljka, koje bi mu možda omogućile da se neopaženo prikrade do naselja braće Šmit.

Nije doduše skroz mogao da se kreće u zaklonu, ali se ipak prikrao na nekih dvadeset jardi do početka njihovog dvorišta

Odavde dalje nije imao zaklona. Holidej napusti šupu, koja ga je štitila i pođe brzo prema ogradi napravljenoj od visokih taraba, kojima je dvorište bilo delimično ograđeno. Izgledalo je da nigde nema otvora, kroz koji bi čovek mogao proviriti u dvorište.

Holidej krene sasvim uz ogradu i u nos mu udari oštar miris konjskog đubreta.

Ugledao je levo, na jednom drvenom stubu, dvozdenu kuku, koja mu se učinila zagonetna, ali mu je u tom času dobro došla.

Zgrabi je, podiže se u vis i preko plota do prozora.

Nije bilo teško. Prozor nije bio veliki, ali kako je bio otvoren, Dok se provuče brzo i skoči dole.

Našao se u štali, u praznom boksu i zamalo da ne stade u neku kofu, koja mora da je tu stajala već nedeljama napunjena do pola smrdljivom vodom.

U dvorištu se čuo razgovor.

Bili su to muški glasovi.

Kockar zadrži dah.

Jedan od njih je bio glas čoveka, koji je u Dodž Sitiju iz zasede skinuo maršala iz sedla!

Holidej napusti prostoriju i u zadnji čas uspe da izbegne udarac kopita nekog velikog crnog konja, koga do sada u mraku nije ni opazio.

To je bio neki pastuv, koji je sada divlje zarzao.

Holidej brže pobegne štalskim hodnikom prema samo prislonjenim vratima ostave za hranu.

Ovde mora da je bio otvoren prozor prema dvorištu, jer su se oda-

vde glasovi mnogo bolje razaznavali.

Holidej skoro nečujno malo više odškrine vrata — i zastane.

Samo tri jarda od prozora stajao je neki čovek, njemu okrenut leđima, koji je napeto slušao razgovor one dvojice muškaraca.

Kejsdi Šmit!

Džordžijanac ga je odmah prepoznao. Bio je to stariji od dvojice braće, koji očigledno još ništa nije znao o „posetiocu” iz Dodža, pa je imao razloga da pažljivo prati razgovor.

Bio je ogroman, mišićav momak čupave kose i neobično male glave.

Sada je i Holidej čuo razgovor tako razgovetno, da je mogao da razume svaku reč.

— Tako dakle, neki posao? — upitao je Henk Šmit. — A kakav bi to posao bio, he? Ne mogu da zamislim da mi neko iz Dodž Sitija ponudi neki posao, u kome ja ne bih izvukao deblji kraj.

— Šmit, kako možete tako nešto da kažete? Pa poznajemo se. U neku ruku smo i prijatelji...

— To do sada, na žalost, nisam znao. Da, ja vas poznajem Džorison, ali — kakav je to posao?

— Deset dolara za vas!

„Do vraga, deset dolara”, pomisli Henk Smit, to je već bilo nešto tako iz vedra neba, bez muke, kako mu je Džorison rekao.

— Dakle?

— Šta dakle?

— Šta treba da ja radim za deset dolara?

— Ipak — odgovori skitnica — vi ništa ne treba da radite, baš ništa.

Samo ćete mi dozvoliti da dva dana ostanem kod vas.

— Zašto to?

— Recite najpre, da li vam je stalo do tih deset dolara?

— I te kako mi je stalo! Svakako — dodade tiho — moj brat, njega se to ništa ne tiče. To je nezasiti momak. On to ne bi učinio za deset dolara.

— Pa i nema šta da se učini.

— Ipak, kladim se da će uporno zahtevati petnaest. To je tvrdica. Uostalom, moramo govoriti tiše. On je tu negde u štali.

Ali onaj, koji je trebalo da bude na poslu, ispruži glavu visoko prema prozoru, samo da mu ne bi izmakla koja reč.

Znači, brat je opet hteo da prevari.

Kejsdi stisne svoje prljave pesnice.

U tom času njegov brat reče i Džorisnu:

— Hoćete, dakle, da ostanete ovde dva dana? Hm, Džorisn, ako za dva dana platite deset dolara, onda kod nas možete ostati dokle želite.

— Nemam tu nameru. Moram dalje.

— Aha, da! A zašto vam je to potrebno.

— Mala promena vazduha.

— Zar je vazduh ovde drugačiji, nego kod vas u Dodž Sitiju? — upita naivno Šmit.

— U ovom momentu da.

— Ne razumem.

— Nije ni potrebno. — Ali onda se Džorisn setio da bi ipak morao reći još nešto. — Moglo bi se desiti

da se bilo ko raspita za mene. Ja nisam tu, a niste me ni videli.

— A ko bi mogao da se raspituje?

— Pojma nemam. Bilo ko.

Henk Šmit zgrabi čoveka iz Dodža za prsluk.

— Slušajte vi! Neće li valjda pasti na pamet vašem poštovanom maršalu da se ovde raspituje za vas?

Glas Henka Šmita zvučao je promuklo i nesigurno.

Dvorištem zaori Džorisnov smeh.

— Ne, u tom pogledu mogu da vas umirim, to se sasvim sigurno neće dogoditi. Nikada! Taj nigde više neće tra... mislim maršal...

Tada Šmit privuče Hudi Džorisna sasvim uz sebe. Obuze ga nejasna slutnja.

— Budi jasniji, burazeru. Šta imaš da mi kažeš? Zašto dolaziš ovamo da se kriješ? Šta imaš sa maršalom? Hodi, moraćeš već zinuti, i to istinu, Hudi, jer što se tiče Vajata Erpa tu smo mi oprezniji čak vrlo oprezniji, razumeš li me? Imali smo jednom posla s njim, pa nam ga je dosta za sledećih stotinu godina. Mogu ti reći: ako se taj čovek zbog tebe pojavi ovde, ja ću te lično ustreliti. Već smo jednom nastradali što smo ovde sakrili nekog podlaca. Njegove stvari je maršal našao i uzeo. Bio je to nezaboravan trenutak, Hudi! A nemam ni najmanje volje da tako što doživim još jednom.

— Ne razumem vaš strah od maršala — pokušavao je Džorisn da ublaži i svoj rođeni strah. — Konačno i on je samo čovek, i ima isto kao i mi samo dve ruke i jednu glavu...

— Dve ruke. Da dobro da si me podsetio na to. Mogu, naime, da ti

ispričam gorku priču o tim rukama čoveče. — Šmit sada pušti Džorisna i zakrešti: — Oдавде, gde su sada zabijeni u zemlju ovi novi kolci, oдавде je iznenada upao unutra. Upitao je gde su one stvari. Nisam ga uopšte poznaо. I moj brat je bio tu. Ismejali smo ga. Na to on upita još jednom, pa kad smo se opet nasmejali, već smo obojica sedili na zemlji. Naravno da smo skočili, s namerom da ga isplatimo za to ali da ne dužim dalje o tome. Momak nas je ude-sio. Natenane, tako da nam je bilo dosta za dobrih mesec dana. Mrtav hladan onda je potražio plen, uzeo ga i otišao. Već je skoro izašao, kad se još jednom zaustavio, okrenuo i rekao: Oh, ja se nisam ni predstavio. Morate me oprostiti tu zaboravnost. Zovem se Erp. Vajat Erp. Ako jednom zaželite da mi uzvratite posetu, zajedno s vašim dragim bratom, naći ćete me preko u Dodž Siti-ju..." — Da, to je rekao. A onda je otišao.

— I neće se više pojaviti — reče Džorisn oštro.

Henk ga pogleda iskosa, pa se namršti.

— Kako to da razumem?

— Moraš li ti to, Šmit, uopšte da razumeš?

— Da, jer ne uobražavam da bi ova ograda predstavljala neku zapreku tome čoveku, ako bi opet hteo nešto da potraži kod nas.

— Ali protiv njega više nisu potrebne nikakve ograde. On je...

— Šta je on — urlao je Šmit. — Šta to treba da znači?

— On je mrtav. Zar ti to nije dovoljno?

— Ne, burazeru, o tome bih voleo nešto pobliže da čujem. Konačno, ovakvu vest čovek ne čuje baš svaki dan. Valjda znaš da je to senzacija.

— Zaista? — Džorisn mrzovoljno pogleda prema kapiji koju je Henk Šmit, po njegovom ulasku, osigurao teškim zasunom. — On je mrtav. Meni je to savršeno dovoljno.

— Može biti, ali meni ne!

— Dobro, ustrelili su ga.

— Ustrelili? — dahtao je lopov. — Do vraga, kome je to uspelo?

— Nekom čoveku s puškom.

— Taj je načisto izgubljen! — otme se Šmitu.

Džorisn je buljio u njega svojim staklastim očima.

— Šta to treba da znači? Ako je mrtav, onda je mrtav.

Na to se ovaj lopovski jatak muklo nasmeje.

— Misliš? Pa, ti si čini mi se još poprilično zelen! Reci mi, konačno, ko ga je oborio?

Neko je vreme na dvorištu vladala tišina, a unutra u štali je drugi brat opet zaustavio dah, samo da mu nešto ne bi izmaklo.

Hudi Džorisn se isprsi koliko je god mogao i istisne oporo:

— Ja! Ja sam ustrelio Vajata Erpa!

Tek posle par minuta Šmit promuća:

— Ti?

— Ja!

— Hvalisavas! Slušaj, momče, s takvim pričama kod nas ne pali. Pozvaću sada svoga brata, pa ćemo ti uštaviti kožu zato što si nas zadržao.

Džorisn besno procedi kroz zube:

— Urazumi se, konačno, Šmite! Tako je, kako sam ti rekao: ustrelio sam Vajata Erpa. Mrtav je! Likvidiran. Nema ga više. Zar to ne može da se usadi u tvoju prokletu seljačku tikvu!

Opet je neko vreme vladala tišina.

Dok Henk Šmit ne zapita:

— I? Šta se zatim dogodilo?

— Ništa, baš ništa. Mrtav je. Nema više maršala Erpa. A mislim da će dosta momaka u ovom kraju odahnuti. Moraju da mi budu zahvalni. I vi!

— Dakle, tako? Ustrelio si ga.

— Jesam.

— U dvoboju?

— A šta si ti mislio?

— Čoveče — zaurla Šmit na njega, isturivši glavu. — A šta misliš, u šta si se time uvalio?

— Kako to? — upita Džorisn, gubeći samopouzdanje.

— Šta misliš kako dugo ćeš još živeti?

— Šta to znači...? — mucao je podmuklo ubica.

— Ne dajem ti ni dvadesetčetiri sata života. Onda će te zgrabiti!

— Ne razumem te. A ko će da me zgrabi za vrat? Maršal je mrtav i s time je gotovo.

— A zašto si onda hteo ovde da se sakriješ za deset dolara? Reći ću ti, Hudi Džorisn: jer te je strah i maršalove senke. Strah te je od čoveka s ledenim pogledom i s rukama koje tako jezivo barataju revolverom. Od Doka Holideja!

Džorisn se nehotice trgne, a onda se izveštačeno nasmeje.

— Grešiš, Šmit. Bez maršala Ho-

lidej više nije niko i ništa. Maršalovom smrću likvidiran je i on. Njega više niko čak i ne treba da ubije. On je postao jak i opasan samo zahvaljujući prijateljstvu sa maršalom...

Govorio je i govorio, ali je Henk Šmit samo odmahivao glavom.

— Ne, momče, mene nećeš obrlatiti. Poznajem ja i njega. Dva puta sam ga video kad se borio s drugima. Ali mi je bilo dosta kao i ona kratka poseta njegovog prijatelja ovde, na našem imanju. Ne, ne, Hudi, taj će te tražiti i naći će te. Ni jedan konj ti neće biti dovoljno brz, a ni jedan put predugačak, kunem ti se.

Na to ga Džorisn iznenada zgrabi za rame i zakrešta molećivim glasom:

— Ovde me neće tražiti, Šmit. Niko me nije video da sam došao ovamo gore. Možeš me slobodno pustiti da par dana budem ovde. Neće doći ovamo. I nema pravo da dođe, kao što je imao Vajat Erp. Pa nije on šerif. Pusti me par dana da budem tu...

— A ako ipak dođe?

— Ti onda čuti.

— Jel'? Pa ću biti mrtav i ćutanje mi neće padati teško!

— Ne, ne moraš da čutiš, Šmit. Možeš mu reći: bio je ovde...

— Da ga slažem? Taj čovek čita misli. I tu onda više ne zna za mišlost! Ništa, Džorisne. Smrt Vajata Erpa je tvoj kraj! Popni se na svoje kljuse i odjaši dalje. Neko vreme ćeš još moći da proživiš, ako te niko nije primetio. Možda uspeš da dođeš do Garden Sitija, ili možda go-

re do Skota, ako tako daleko stigneš...

— Ako tako daleko stignem — mucao je ubica.

— Da, ako tako daleko stigneš, jer on će te već naći, taj ima brzog konja. Njega tera osveta, tebe strah, a jedan stari Indijanac mi je jednom rekao da je osveta brža i izdržljivija...

Sada ubica učini poslednji napor.

— Poslušaj me, Šmit, dajem ti duplo ako me zadržiš ovde dva tri dana.

— Sada je već i tri dana!

— Pa dobićeš zato i jednog orla!

On iz pojasa izvuče veliki zlatnik od dvadeset dolara.

Šmit pohlepno pogleda na krupnu monetu.

— On ne voli da bude sam — reče, cereći se cinično.

— Dobi ćeš i drugi, kad odjašem. „Kad odjašeš“, razmišljao je odmetnik Henk Šmit, „ali nećeš odjahati. Jer imaš novaca. Jer ćeš ostat ti ovde. Zauvek“.

U njegovom mračnom mozgu počeo se razvijati plan za ubistvo.

Niko ga nije video, toga Hudi Džorisna, kada je dolazio. Zašto da ga uopšte pusti da ode?

I tako ne bi daleko stigao. Jednom Doku Holideju ionako ne bi umakao. Možda bi samo stigao nekoliko milja dalje. No, šta bi mu to pomoglo? Onda je svoj životni put mogao i tu da završi.

A on, Henk Šmit, bi postao bogat.

A ako bi kockar zaista došao, mogao bi mu otvoreno reći:

— Ovde ga nema!

Jer on će ležati! Jedan i po jard pod zemljom.

Šmit je već razmišljao o prikladnom mestu.

Na to Džorisn reče grubo:

— Imam toga još i više — ali ne kod sebe!

Ovom rečenicom je privremeno spasao život.

Jer gramzivost je mutila ionako ne osobito razvijenu šmitovu promućurnost.

— Gde ti je novac?

— To ti neću reći. Poznajem ja vas, braću Šmit, i konačno nisam budala. Kad sve prođe, odjahaćeš sa mnom, nije tako daleko, do mesta gde sam sakrio sanduk, pa ćemo podeliti.

Šmit zinu i počeo da guta vazduh.

A i njegov brat u štali je gutao takođe knedle. Na čelu mu izbiše graške znoja.

Stojeći sa strane, Dok Holidej ih je mogao dobro videti.

Džorisn je upravo objašnjavao:

— Dozvoli mi da nekoliko dana budem ovde, a onda ćemo odjahati obojica i doneti lov.

— Obojica? Ti i ja?

— Ti i ja.

— Kejsdi o tome neće ništa saznati?

Glas mu je drhtao od pohlepe. Već odavna su braća bila u zategnutim odnosima, pa je jedan uvek gledao na neki način da prevari drugog.

U tom momentu je i u Kejsdijevoj glavi sazrevao gadan plan: Pratiće obe vucibatine i ono što bi oni hteli da podele, zadržaće za sebe. A šta, ako se Henk, njegov brat, više

ne vrati? Ni pas neće zalajati za njim. Ljudi će misliti da je poginuo zajedno s Džorisnom u borbi s Holidejem.

Skupo će ti psi platiti svoju podmuklost, na to se Kejsdi Šmit zakleo svojim životom.

U dvorištu, kao da se list opet okrenuo, jer se Henk Šmit iznenada opet setio kockara.

— Ali šta će biti ako on dođe?

— Ništa. Reći ćeš mu da me ne poznaješ.

No Džorisn kao da je ipak preцениo moć svoga blaga.

U lopovu je pobedio strah od kockara.

— Ne, nema od toga ništa!

— Pa, onda mu reci... pa reci da sam vas prisilio da me sakrijete ovde. Biću tu gore, u seniku, a sa malog prozorčića imam pregled preko celog dvorišta. Pašće onda od kugle iz iste puške, kao i njegov drug. Na to se možeš osloniti. S puškom baratam kao bog. Tako ćemo i uraditi. Čim on dođe, ti odmah reci: Da, Dok on je tu, ali mi nismo hteli da ga primimo. Pretio nam je...

Henk Šmit je razmišljao.

Možda je to bilo rešenje. No onda još jednom upita:

— Ti si ga, dakle, ustrelio u otvorenom dvoboju?

— I te kako! Stvar je bila jasna i čista kao sunce. On se uzdao u svoju brzinu i prvi je povukao, no moj metak ga je već pogodio. — A sada je podmukli ubica mislio da u priču mora da umeša i svoje blago: — I da znaš zašto je došlo do pucnjave: saznao je nešto o zlatu koja sam se

domogao. Razumeš li, hteo je da me prisili da mu ga predam...

To se lopuži Šmitu učinilo prihvatljivo.

— Dobro, onda ćemo tako i uraditi, ali s jednim orlom burazeru nećeš isкупiti sanduk zlatnika. Moraćeš ispljunuti dvostruko, jasno?

Nećajući se, Džorisn isčeprka iz džepa još jedan zlatnik od dvadeset dolara i baci ga lopuži koja ga već uhvati.

„Dobiću ga ja opet”, mislio je Džorisn. „I ne samo to. Daće mi za put dva bolja konja, drugo odelo i sav novac što ga imaju. Dobrovoljno? Ne, pa ko bi to od Šmitovih i očekivao? Ali prisiliću ih na to sredstvom kome se neće moći odupreti. Ljudi, koji iznenada postaju teži za nekoliko unci olova, postaju vrlo tihi i miroljubivi...

— Svinje! — dahtao je Kejsdi Šmit pred sebe. — Upoznaćete vi mene. Henk, taj vepar će odmah biti na redu, a onaj drugi će me prvo odvesti do svog sanduka. Videćemo već da li se sa Kejsdi Šmitom može tako lako izaći na kraj!

On izvuče svoj kolt i potiho zavrti bubanj.

— Umreće — dahtao je pred sobom, stojeći pognut i zadihan. — Umreće. Sazreo je. Već je to odavno trebalo da učinim. Davo bi ga znao koliko me je puta prevario. — Holidej, pah, dok taj dođe biće sve gotovo, a ja sam sa zlatom u...

— Gde? — prekine ga tihi, ali zvonki i oštar glas.

Kejsdi zabaci glavu i zabalji se u sablasno lice, koje se neposredno pred njim ocrtavalo u polutmini štalskog hodnika.

— Dok Holidej — ispusti bezbojno. — Ne, to je nemoguće to je sablast, utvara... prava...

Knak!

Munjevitom brzinom udario ga je Džordžijanac revolverskom cevi po glavi, prihvatio ga i pustio da klinje u slamu.

Taj će neko vreme tvrdo spavati.

Ipak mu dok Holidej izvadi metke iz kolta.

Onda se ponovno vrati u štalu i približi otvorenim vratima, koja su ipak bila toliko udaljena od novih „partnera”, da im se razgovor samo s mukom mogao pratiti.

— Osim toga ja se ne bojim kockara! — izjavi Hudi Džorisn dosta glasno, da ga je Henk opomenuo da govori tiše.

— Ne bojim ga se, jer ću ga sa lakoćom likvidirati, kao i maršala. Videćeš.

— Onda pokaži! — začuje se iznenada oštar glas sa štalskih vrata.

Obe vucibatine se okrenu.

— Holidej! — procede kao iz jednog grla.

— Prokletstvo! — dahtao je Džorisn, koji je bio dosta nepromišljen da posegne za koltom.

Jednom jedinom kuglom kockar mu izbije revolver, koji je ovaj za dve trećine uspeo da izvuče iz futrole.

Džorisn je stajao raskrečenih nogu i poluuzdignutih ruku, buljeći u čoveka koji se tako iznenada stvorio ovde.

A i lice njegovog ortaka nije odavalo ništa manje zaprepašćenje.

— Nemam s njim nikakve veze! — izdere se Šmit iznenada.

— Digni ruke u vis, Šmit! — oslovi ga kockar hladno.

Lopuža smesta posluša.

Na to mu Dok Holidej pride, izvuče mu oba revolvera iz futrole, oba zlatnika i sve baci u jamu za đubrivo, dole pred stajama.

— Hajde, Džorisn! — obraćajući se Šmitu, reče: — Nas dvojica ćemo još razgovarati. Pobrini se za svog brata, on je na neko vreme zaspa. Uostalom, bio je tu, na prozoru, i čuo je tvoj lepi plan pa je već spremio metak za tebe.

Šmit nešto proguta. Ako je to tačno, onda je to bilo gore nego bilo šta, što se moglo dogoditi. Ako je Kejsdi prisluškivao njegov razgovor s Džorisnom, tada je svemu došao kraj. Ubiće ga.

Holidej pogleda vucibatinu i pročita mu misao u očima.

— Henk, ako bi se tvome bratu nešto dogodilo, to će šerifa zainteresovati. Misli na to...

—O—

Kada su stigli u Dodž, bio je već mrak.

Masterson, koji je stajao na tremu, istrči odmah na ulicu.

Do đavola, taj Holidej je stvarno uhvatio onu protuvu! Ko bi tako nešto očekivao od njega, kada ga pogleda onako u elegantnom odelu, sašivenom po poslednjoj bostonskoj modi. Činilo se da su njegov kalifornijski šešir uskog oboda i kao rubin crveni, svilenim crnim vezom is-

kićeni, prsluk i lake sjajne čizme upravo izašli iz najluksuznije radnje na istoku.

— Hoćete li preuzeti toga gosta, Mastersone? Ima nameru da se odmori nekoliko godina.

Kako li je to samo rekao! I kako mu je Masterson zavideo na toj laškoj i apsolutnoj ležernoj sigurnosti kojom je sve obavljao.

Holidej odmah odjaše natrag u hotel, čim je bandita smestio na sigurno mesto.

Kada je ušao u svoju sobu, koja je već bila u polutami, odmah ugleda ženu kako sedi kraj prozora.

Brzo uđe u veću prostoriju, u kojoj je bio smešten maršal. Njegov ionako tihi korak prigušio je debeli tepih.

— Kako je on, mis Elen?

Mlada žena se trgne. — Ah, vi ste, Dok — reče i ustane. — Izvinite što sam ovde, ali sam smatrala da bi možda bilo bolje da ostanem uz njega. Mislim da mu nije dobro.

Kockar upali šibicu i prinese je fitilju svetiljke sa zelenim abažurrom.

— Mis Elen, molim vas da mi pridržite lampu.

Žena posluša, a Dok se nagne nad ranjenika na postelji.

Samo na čas maršal trepnu levim okom.

— Izgleda jadno, zar ne? — reče žena. — Ne spava. Sigurno je još uvek bez svesti.

— Može biti — izbegne odgovor bivši lekar.

— Zar ne možete ništa da učinite?

— Možda i mogu. Ali onda mo-

ram da vas zamolim da nas ostavite na samo.

— Pa razume se. — Ona stavi lampu na sto, koji je bio pokriven debelom crvenom čojom i tiho napusti prostoriju.

Nije se čulo ni zatvaranje vrata.

Holidej sedne na rub kreveta.

— Otišla je — reče.

Maršal otvori oči.

— Hvala bogu — reče, bez i najmanjeg znaka slabosti u glasu.

U kockarevim očima zaigra vragolasti osmeh.

— Ali, slušajte, pa ona je sasvim zgodna.

— Jeste, ali nije moj tip, a okim toga ne osećam ni najmanju želju da se zabavljam s njome.

— Mogu da shvatim. Ali kako ste?

— Tako i tako. U glavi mi sve zuji i šumi, ali čini mi se da to nije ništa.

— Bilo je dovoljno da vas bar na pola dana izbaci iz kolotečine.

Na to se maršal uspravi i sedne.

— Da ova lepotica nije bila tu, verovatno me više ne biste našli u vašem prijatnom apartmanu.

— Znam. Ali onda bih vas već našao preko u kancelariji.

— Tačno.

— Dakle, njoj još dugujem i zahvalnost. Jer bilo je dobro što ste ostali u postelji. S takvim stvarima nema šale. Uostalom, to sam vam jednom već rekao. Nije to bila prva ogrebotina koju ste zaradili.

I ranijih godina je Vajat Erp već više puta zaradio slična ranjavanja, pa je mogao da bude srećan što nije prošao gore. Zato je i sada sam u sebi morao da oda priznanje pri-

jatelju, koji takve stvari nije uzimao olako.

Holidej pođe do prozora, koji su gledali na ulicu, pa ih otvori.

U sobu uđe svež večernji vazduh.

Tada maršal reče:

— Šta mislite o tome da ja sada ustanem?

— Ništa, baš ništa. Ostaćete da ležite — reče odlučno kockar.

— U vašem krevetu?

— Da, u mome krevetu. Kao što i sami znate, tu ima jedan otoman na kome se isto tako dobro spava. A kladim se da će me mis Kili snabdeti najboljom posteljinom.

— Ali ja imam da obavim još niz važnih stva...

— Vas uvek čekaju važne stvari.

— Jedna neodloživa poseta.

— Nju može da obavi i vaš zamenik. Pozvaću ga.

— Ne, to moram sam da učinim.

Holidej po običaju izvuče svoju tabakeru i stavi u zube jednu od svojih dugačkih cigareta. Ali je ne zapali.

— Zašto ne pušite?

— Pušiću napolju!

— Pa obično pušite ovde.

— Obično nemam u kući polumrtvog maršala. Dakle, pozvaću Bata.

— Ne, čekajte, Dok. To je zbog Džorisna. Razmišljao sam o tome. Pa imao sam dosta vremena za to.

— Mislite da bi trebalo otići do one žene? Do misis Majrender.

Na to se čovek iz Misurija opet zavaljao natrag u jastuke. Bilo mu je po neki put skoro neprijatno kako je Dok pogađao njegove misli.

— Da, to mislim. — I onda mu

opširno ispriča o svom jutarnjem susreću s Džorisnom.

— Video sam ogrebotine. One nisu od brijanja. To su pre neki noći. Možna ženski.

— To je i Pridžer mislio.

— Možda čak ima i pravo. Ja ću da posetim ženu — reče Holidej i ode.

I tek što je otišao, kad se na vratima začu kucanje i Elen Kili opet tiho uđe.

— Maršale!

Videla je da je otvorio oči.

— Da, madam.

— Molim vas, ne zovite me „madam”.

— Molim vas, ni, vi mene ne zovete maršale.

— Ne?

Ona pocrvene kao bulka, a iz očiju joj je zračila sreća.

— Taj Dok, on vas je opet povratio.

— Da.

— Da li biste hteli nešto da jedete?

— Mogao bih.

— Šta da vam donesem?

Do đavola, nije voleo da se mazi, niti je trebao tutora. Kad bi samo Dok bio ovde, on bi lepoticu bez po muke već ispitao na svoj šarmantni način, kome još niko nije dorastao.

— Želeo bi jednu šniclu s pasuljem.

— Da li će to baš biti za vas? — predomislila se žena. — Kako bi bilo da uzmete pirinčanu kašu, ili kajganu, to je lagana hrana i...

— Molim: šniclu!

Ona klimne glavom i izađe sa osmehom.

Kad se vratila s jelom, zamalo što nije isпустиła veliki poslužavnik na vratima.

Preko, kod stola, maršal je sedeo potpuno obučen.

— Ne, to ... to još ne smete! Morate da ostanete u postelji bar još nedelju ili čak četrnaest dana.

Maršal se grohotom nasmeja.

— Ne, mis Elen, valjda to niste mislili ozbiljno. Recite mi: pretpostavljam, da me je svukao mister Masterson.

— Da, kako ste pogodili?

— Jer nigde ne mogu da nađem svoje čarape.

— Oh. — Lice joj se opet preli rumenilo. — Odnela sam ih dole da se operu.

— Ali ... ja sam jutros obukao čiste.

— Da, ali na levoj čarapi je bila mala rupica!

Maršal pređe rukom preko čela. Da poludiš kad neko počne ovako da ti tutoriše. Do đavola, kada samo čizme ne bi bile tako hladne na bosu nogu.

Pa ipak nije bilo bolje da je ostao u postelji? Bilo je prokleta prijatno u kockarevom krevetu. Kad se seti svoje drevne klupe, tamo preko, u maloj sobici iza kancelarije ...

Bio je maršal, a ipak je bio siromah.

Elen Kili ga posluži s jelom.

Ali kako je ostala da stoji kraj njega, jeo je sa umanjenim apetitom.

— A sada ću vam doneti flašu dobrog crvenoga vina.

— Ah, to nije potrebno.

Ali ona je već nestala i začas se

vratila s vinom. Bilo je stvarno dobro, iz Evrope, iz Francuske.

— Moj otac kaže da bi moralo biti odlično — napomenu Elen, sipajući mu.

Ali Vajatu nije bilo do vina. Osećao se loše i najradije bi opet legao. Izgleda da je rana na glavi ipak bila ozbiljnija nego što je on to hteo da prizna.

—O—

Dok Holideja je otišao do one žene, kod koje je Hudi Džorisn do sada stanovao, ali je nije našao.

Vajat odahne, kada ga ugleda na vratima.

— Ah mis Kili, vi ste našega bolesnika poslužili dobrom večerom ... Hej, šta je to? Ko vam je rekao da smete da ustanete?

Lekar se namršti.

— Ozbiljno, maršale, morate još da ostanete u krevetu. Ovo nije tako bezazleno.

— Da, tako izgleda. Ipak ću opet leći.

Elen se požuri da napusti sobu.

— Do đavola, ne bih ovde dugo izdržao. Smuca li se ona i oko vas?

— Ne bi se baš moglo reći. Ne od kada je primetila da imam prijateljicu. — Sto mu gromova! — On uze nedirnutu čašu vina i udahnu fini miris. — Vrag bi ga znao zašto, ali ona je svom ocu digla iz podruma najbolju kapljicu. To je Francuz. Bordo. Nešto izvrsno.

— To sam i ja rekao — reče Vajat umorno. Opet je legao.

— Kod udovice je sve bilo zatvoreno i u mraku.

Vajat Erp je ćutao.

Kockar se zagleda u njega i primeti da mu je čelo bilo orošeno sitnim graškama znoja.

— Tako. Sada ćete popiti nekoliko gutljaja ovog izvrsnog vina, a onda spavajte.

—O—

Holidej je sutradan ustao vrlo rano, tiho se umio i obrijao. Onda proviri kroz tešku baršunastu zavesu, koja je odvajala njegovu sobu od Vajatove i — sa zaprepašćenjem se zagleda u čoveka koji je stajao na prozoru.

Maršal, potpuno obučen i opasan, sa šeširom na glavi, gledao je na ulicu.

— Vajate, vi ste ipak nepopravljivi!

Vajat Erp se okrenu. Još je izgledao dosta slab, ali njegove oči su opet imale onaj zdravi i sveži sjaj, a i lice je opet dobilo svoju boju.

— Slušajte, Dok, bilo je zaista divno ovde kod vas, ali ne mogu se valjda ovde pretplatiti...

— Pre mislim da vas je iz perja u čizme oterao strah od one lepotice.

— Da, u čizme. Nemam ni čarape. Dala ih je na pranje.

— Evo — kockar otvori ormar i baci mu na krevet novi par čarapa.

— Valjda ne mislite da ću u one svoje arkanzaške čamce obući nešto tako otmeno...

— Baš to mislim.

Smejući se, maršal opet izuje čizme i obuče Dokove svilene čarape.

— Dakle!

— Hm, sasvim dobro. Koliko košta ta malenkost?

— Devet dolara.

— Svemoguću, za to ja dobijam kod Ejba Rata dole na čošku tačno devet pari čarapa.

— Da, prema robu i cena. Tako, a sada bih hteo da vam pogledam ranu.

Rana je izgledala bolje nego što se Holidej nadao. Taj maršal je zaista imao čelični i nerazorivi organizam.

Holidej mu je sam stavio mali flaster, koji se ispod oboda šešira skoro nije ni video.

Odmah posle doručka se zajedno uputiše u kancelariju.

Bat Masterson je zinuo kada je video maršala.

— Hej, jesam li ja lud? Šefe? Pa to je nemoguće!

— Dobro jutro, Bat, šta ima novo tamo?

Vajat pokaza na hodnik sa ćelijama.

Masterson ustade iza pisaćeg stola i pogleda prema Doku Holideju.

Ovaj mu prijateljski namigne.

Na to zamenik odgovori:

— Oba mangupa su mirna kao bubice.

Vajat uze ključ i otvori vrata prema zatvorskom hodniku, koji je bio dozidan prošle godine.

Bil Netmen, koji se skupio na svojoj klupi, podignu pogled samo

na čas, pa kad vide ko je to došao, još više sagnu glavu.

Hudi Džorisn naglo uzdigne glavu, buljeći u čoveka koji je stajao pred rešetkama njegove ćelije.

— Vajat Erp? — promuća.

— Šta ima novo?

Maršalu se učini da u licu protuve vidi kao neko olakšanje.

— Bio bi to čist posao, Džorisne: ubistvo maršala! Konopac. Gotovo.

Skitnica je hvatao zrak kao riba na suvom.

— Ali... Vi ste posle hica pali iz sedla.

— Jesam li? Može biti.

Čovek iz Misurija se okrenu i napusti zatvor.

Dok Holidej, koji ga je čekao u kancelariji, upita:

— Hoćemo li da posetimo ženu?

Vajat klimnu glavom i oni odoše zajedno.

Masterson ih isprati i klimajući glavom reče sam sebi:

— Ko bi tu bio pametan? Juče je šef ležao kao mrtav, tako da su babe padale u nesvest, a sada ide kao da uopšte ništa nije bilo.

Erp je u stvari imao bolove i loše se osećao.

Ali to zamenik Viljem Bat Masterson nije video.

—O—

Stigavši do kuće misis Majrender prijatelji videše da je još uvek sve zatvoreno.

— To mi se ne sviđa — reče maršal i otvori dvorišna vrata, izvuče

neki stari sanduk, koji je ležao u čošku i stavi ga pod prozor a onda se okrenu i reče:

— Mislim da ni Hudi Džorisn nije ubica Džona Mek Hardija.

— A žena? Da nije možda... mrtva? — upita Dok.

— Tako izgleda.

Holidej se pope na sanduk i pogleda u mračnu prostoriju, u kojoj je vladao grozan nered. Na podu su ležale oborene stolice, razbijeno posuđe i komadi odeće.

A na podu iza pomaknutog ormana virile su ženske noge.

—O—

Vajat Erp razbije prozor i uđe u sobu.

Holidej skoči za njim.

Zapahne ih ustajali vazduh.

Vajat sasvim gurne prozor, pa otvori i drugi, koji je gledao na ulicu.

U međuvremenu se Dok nagnu nad ženu.

— Živa je.

Vajat se za tili čas stvori kraj njege i pomože mu da izvuku ženu iza ormana.

Bila je to misis Majrender. Lice joj je bilo pepeljasto sivo, a oči duboko upale u duplje. Ništa više ne beše od njene nekadašnje divlje i neobične lepote. Mora da je trpela paklene muke od krpe, kojom su joj bila zapašena usta.

Ruke su joj bile vezane na leđima, pa se činilo da su joj, isto tako kao i noge, potpuno obamrle.

— Vode, brzo! — reče Dok.

Maršal otvori vrata prema sused-

noj prostoriji i tamo nađe jedno vedro, koje na bunaru napuni svežom vodom.

Skoro četvrt sata trebalo je Holideju dok je povratio ošamućenu ženu.

— Da li je to bio Džorissn? — upita maršal kratko.

Ona stenjući potvrdi i pokuša da pokrene jezik, ne bi li joj uspjelo da progovori. Ali nije išlo.

— Stvar je jednostavna — reče kockar. — Momak je tako prignjavio i zavezao, da bi je opljačkao. Verovatno mu je bilo došta boravka kod nje, pa je hteo da se izgubi. To objašnjava njegove ogrebotine na licu i strah pred vama...

Dakle, Hudi Džorissn nije bio ubica Džona Mek Hardija.

Dan pre toga Vajat Erp je već znao da to nije bio ni Bili Netmen.

U Alhambra baru je našao ljude, s kojima je Netmen pijančio, pa je uskoro saznao da je on zajedno sa starim Kolinsom napustio krčmu oko ponoći.

Bila su obojica jako pijana, u svakom slučaju Netmen se tako ponašao kad je krenuo sa Kolinsom.

Sat kasnije je maršal već bio pred kućicom stolara, koji je pravio mrtvačke sanduke.

U zapuštenoj bašti ispred kuće, koja je ružno odudarala od urednih vrtova ispred, dođe mu u susret oronula žena.

— Tražite li moga muža?

— Da.

— Leži gore.

Vajat Erp je hteo da vidi stolara.

Nije se baš začudio, kad je ugledao

modrice i ožiljke na starčevu licu.

— Ko je to bio?

Džef Kolins bolno sleže ramenima.

— Ne znam.

— Fali li vam novac?

— Na žalost — zastenja žena, koja je ostala na vratima. — I to poprilično. One večeri je dobio novac od misis Pot i stare Bergmanice za sanduke koje je isporučio još pre mesec dana...

Džef Kolins je dobio svoj novac. Netmenova žena ga je odmah vratila, ne usuđujući se da zataji i jedan dolar.

—O—

Vajat Erp i Dok Holidej su stajali na mostu preko Arkanzasa, gledajući na Alingerove magacine, koji su sa vodene strane već bili jako dotrajali i poprimili srebrnastu boju.

Sunce je peklo sa čeličnoplavog kanzaškog neba.

Holidej izvadi iz usta tek napola dopušenu cigaretu.

— Tu smò, maršale. Dva bandita, ali nijedan ubica.

Vajat Erp se nasloni na ogradu mosta, uperivši pogled u daljinu.

— Da, ko li je ubio Džona Mek Hardija?

Holidej ispod oka pogleda prijatelja i vide da ga je opet oblio znoj.

— Već ćete ga naći, Vajate — reče. — Mislim da sada odemo do Bersona da nešto pojedemo i malo se odmorimo. Užasna je vrućina.

— I sve to u svilenim čarapama iz Sent Luisa — reče Vajat.

— Iz Filadelfije — popravi ga kockar.

U to se preko, između dva magacina, pojavi jedan čovek. Obazirao se na sve strane i onda izvuče nešto iz grmlja.

Dva čoveka na mostu brzo čučnuše, tako da ih je od pogleda onog čoveka preko sakrivalo grmlje što je raslo uz obalu.

Holidej iznenađeno pogleda čoveka iz Misurija.

— Hej, pa to izgleda kao da ste baš na njega čekali!

— I jesam.

— Pa zar nije to Džo Ešli?

— Jeste.

— I?

— Već je dva puta bio u zatvoru, raspitujući se šta li je to Netmen skrivao.

Maršal je kroz grmlje posmatrao čoveka.

— Inače nije baš nimalo ljubopitljiv i gleda gde god može da mi se skloni s puta.

— Ne radi li taj momak kod Alingera?

— Da.

Ešli je imao nešto na zemlji, što je sada vukao za sobom. Brzo se približavao obali reke. Kad je bio udaljen svega još oko deset jardi, maršal se uspravi.

— Helou, Džo!

Drvodjelja u tren oka prebledi. Pusti vreću, koju je vukao kroz travu.

Vajat Erp ga je gledao pravo u oči.

— No, Džo, šta biste vi to tako ra-

do sakrili u dobrom starom Arkanzasu?

— Ništa.

— Aha.

Prišao je i Dok Holidej. On gurnu Ešlia i sagne se nad vrećom. Kada je otvorio, on ustuknu.

Video je staru kožnu poštansku torbu, do vrha napunjenu dolarskim novčanicama.

Ešliu je ponestalo vazduha.

— Netmen... on mi je doneo. Nedavno, prekuće...

Lice čoveka iz Misurija se skamenilo.

— Netmen. Dakle, on je bio prvi, a ti drugi. A stari kočijaš s poštanske kočije leži preko u Hačinsonu, u bolnici, s metkom u slabinama.

— Ja... ne... maršale, ja sam nevin.

— Znam, isto tako kao i tvoj prijatelj Netmen!

A deset minuta kasnije je bandit Bili Netmen video kako maršal dovodi u zatvor njegovog ortaka Džoa Ešlija.

Dok Holidej čekao je na tremu. Naslonjen na ogradu, gledao je niz ulicu.

Kad je maršal konačno izašao, kockar reče:

— Ipak, ovde je čitava banda razbojnika.

— Ovde i svuda — reče maršal.

— Idemo li sada da jedemo? — upita Dok Holidej.

U tom času popne se kraj Bekerove kuće neki čovek sa zamašnom trbušinom u svoja kola.

Mogao je imati oko četrdeset pet godina, a bio je obučen u tamno

odelo. Sa čela mu se potocima sli-
vao znoj.

Brzo zateže uzde svojim ričanima
i htede da odjuri.

— Žao mi je, Vajate — reče ko-
ckar maršalu. — Nema još ništa od
jela.

On se u trenu okrene i potegne
oba revolvera.

— Čekajte, Bejlerik!

Ogromni čovek, kome dvostruki
podbradak kao da je hteo da pu-
kne od debljine, nesvesno pusti uz-
de.

— Kuda tako žurite — reče ko-
ckar, vrativši svoje koltove u fut-
rolu.

Debeli se maši za džep.

U to vide kako su oba čoveka na
suprotnoj strani ulice uperili u nje-
ga svoje pucaljke.

Smešeći se, Holidej ponovo gurne
svoje pištolje do kraja u futrolu.

— Da li da već započnemo? —
upita tiho.

Maršal zagundā:

— Reskirajte.

Džordžijanac se nasmeja.

— Neki đavo jeste tom debelom.
Trgao se kao da ga je grom uda-
rio, kad sam malopre rekao glasno:
„da je ovde čitava banda razbojni-
ka”.

Edi Bejlerik je dahtao:

— Maramicu... samo sam hteo
da izvadim maramicu. Znoj mi već
curi u oči kroz obrve.

Holidej se obrati maršalu.

— Mislite li i vi da je tako vru-
ćina?

Iako je danas užasno patio od
vrućine, maršal odmahnu glavom. I
on je sada uklonio svoj kolt.

— Dakle, šta je, mister Bejlerik?

— Kako, šta je?

— Nečista savest? Opet, zar ne?

— Ali zašto? — uzrujavao se de-
beli trgovac krznima, koje je na se-
vernem kraju grada imao veliku
kuću. — Naravno da se čovek pre-
padne, kad iznenada čuje tako ne-
što.

— A ko je rekao da se to odnosi-
lo na vas? — upita Holidej.

— Ko... a o kome drugome?

— E pa baš zato.

Vajat Erp se polako približi ko-
lima, ispitivački posmatrajući de-
beljka.

— Zaista, kako je vaš sin?

Lice trgovca krznom naglo pre-
blede.

— Ne znam, maršale.

— Aha, pa ko to onda zna?

— Pojma nemam. Pa ja sam
bio...

— Samo recite da ste zbog njega
bili u gradu! — reče mu Holidej.

— Ne!

— Ipak! Čuli ste da je maršal
dvojicu strpao u zatvor, pa ste hteli
da vidite, da li vaš divni sin nije
možda jedan od njih.

— Ne, kunem se...

— Ne zaklinjite se — prekine ga
osorno maršal. — Vi ste se već je-
dnom krivo zakleli, pa ste zbog toga
odsedeli pet godina u zatvoru Ka-
nzasa Sitija.

— Ali, maršale, to je ipak bilo
nešto sasvim drugo, zbog onih ba-
pskih priča i...

— ... zbog švercovanog krzna, ko-
ja su bila sastavni deo plena posle
pljačke. Znam. Moje je pamćenje u
redu. Dakle, gde je Bret?

— Stvarno ne znam. Dok je u pravu.

Vajat Erp priđe bliže i reče:

— Savetujem vam, Bejlerik, da se više brinete za svog sina. On jedva ima sedamnaest godina i na najboljem je putu da stigne na vešala, još pre nego što navrší dvadeset prvu.

— To ne možete! Ne možete ga obesiti! — promuca čovek. — Nije još napunio ni sedamnaestu! Baš da ga je i zadavio...

Na to ga maršal zgrabi svojom ogromnom preplanulom rukom i teškog čoveka podignu sa kola.

Trgovac krznima drhćući je stajao pred ogromnim maršalom.

Prekasno je uvideo svoju grešku.

— Molim vas, ponovite još jednom to što ste malopre rekli, mister!

Kao dva noža upila su se dva maršalova oka u vodnjikave sitne očice trgovca.

— Ali... molim vas, mister Erp! To... je bilo samo tako... mislim... on je... čovek više uopšte ne zna šta...

— Koga je zadavio? — obrecne se maršal.

Tada glava trgovca krznima klonu na njegova golema prsa, a novi svetli šešir, koji je sigurno koštao deset dolara, pao je u prašinu na ulici.

Maršal ugleda od znoja mokru, ćelavu glavu.

— Pođite sa mnom!

Vajat Erp ga uhvati za ruku i odvede preko do kancelarije.

Holidej uhvati jednog od dva ri-

đana za ular i odvede ih u hladovinu, pred Simensovu staju, između Alhambra bara i radnje tesara Har-dvora.

Dozove jednog konjušara i naredi mu da raspregne životinje i da se pobrine za njih.

— Sve će platiti mister Bejlerik.

Kad se Holidej pojavio na vratima kancelarije, koja su u to doba godine bila stalno otvorena, trgovac krznima je sedeo kao bezoblična gomila mesa na jednom od tronožaca, koji se pod njegovim telom skoro potpuno izgubio.

Vajat Erp je stajao naslonjen uz sto i Dok shvati da se on jedva drži na nogama. Lice mu beše orošeno bezbrojnim kapljicama, znoja, kao malopre na reci.

— Govorite konačno, Bejlerik. Gde je vaš sin?

Trgovac je uporno ćutao.

Bat Masterson je gundao:

— Ko li je samo dozvolio toj familiji da se ugnezdi u gradu? Od kad je taj probisvet došao, samo imamo sa njim neprilike. Taj dragi Bret je već sa petnaest godina provalio u magacin Santa Fea i to ovde pored šerifove kancelarije. Onda je ta bitanga polila petrolejom haljinu jedne devojčice i zapalio. Bila je sreća što je naišao maršal i spasao dete, koje je bilo oduzeto od straha. Onda je noću, dok je ostali poštteni svet spavao, isterivao konje iz korala, razbijao prozore na radnjama, a nije se čak stideo ni da pokrade siromašne kauboje na pašnjacima, dok su ovi, skinuvši sedla s konja, imali pune ruke posla sa ži-

gosanjem stoke, a dragi Bret im je za to vreme ispraznio torbe na sedlima. Trebalo bi svu tu pokvarenu familiju poslati u pakao.

— Govorite, konačno, mister Bejlerik! — reče maršal grubo, a Dok je jasno osećao kako se Vajat pri tome napreže.

Tada odluči da stvar dokonča na brzu ruku.

On uđe u prostoriju i izjavi:

— Ja tu doduše nemam šta da govorim, ali taj čovek mi ide na živce. Uveren sam da je izvršio ubistvo. Čemu da se mučimo s njime, da gnjavimo sudiju, da zakazujemo raspravu. Čisti gubitak vremena.

On izvuče jedan od svojih revolvera.

— Gde vam je sin, Bejlerik?

Trgovac krznima podiže glavu. Donja mu vilica zadrhti.

— Ne znam... Dok! Kunem vam se! Ja...

Kockar nategne oroz; tvrdo metalno škljocanje digne teškog čoveka sa sedišta.

— Stanite, ne pucajte! — dahtao je. — Bio... je... prekjuche... kod... Mek Hardija.

Vajat Erp klone na stolicu.

Holidej ga kratko pogleda, pa vide da je vreme da prekinu tu odvratnu scenu i upita:

— Šta je tražio na farmi?

— Ne znam... To... jest... imao je neki posao sa starim.

— Kakav?

— To ne znam.

— Ali znali ste da je nekog vra- ga imao sa starim. Odakle ste zna- li?

— Od Džefersona.

— Ko je to?

Pitanja su padala kao kiša oštro i jasno.

— Moj blagajnik. Radi kod mene u magacinu.

— Šta vam je taj čovek rekao?

— Da... Bret ima neka posla sa starim Hardijem. Kakav je to po- sao bio, ni on nije znao.

— Dalje!

— Bret je preksinoć od mene tra- žio para. Nisam mogao da mu dam... jer... skoro sam mu dao veću svotu. Ne mogu... zbog nje- ga da se upropastim.

— Napred, nemojte da vam reči vadimo klještima, čoveče!

— Onda je odjahao. Više ne znam.

— Otkud ste znali da je Mek Har- di zadavljen?

— Ja to uopšte nisam znao...

Holidej mu gurne pod nos svoj veliki revolver.

— Ne zadržavajte više maršala, čoveče! Odakle znate za ubistvo?

— Od Čarli Spire.

Tiho procedi kroz zube.

Maršal smesta skoči.

— Odvedite ga, mister Master- son!

Na to debeli trgovac zabaci gla- vu.

— Mene? Šta vam pada na pamet? Kako se možete usuditi da zatvorite mene, lojalnog građanina? To će vas skupo koštati. Prokleti psi! Vratitću vam ja to! Možete biti sigurni! Imam puta i načina da takva prokleta nju- škala pripito...

— Vodite ga!

Bat Masterson gurnu prema zat-

voru trgovca krznima, koji je tek sada pokazao svoje pravo lice.

Vajat Erp uze svoj šešir.

Holidej je stajao u vratima i gledao ga.

— Mogu i ja otići do Spire, Vajate.

— Ne...

— Ne izgledate dobro! Kad me već silite da vam to kažem...

— To sada ne pomaže. Lopov će nam još umaći.

Džordžijanac je pokušavao da uspori korake, ali maršala nije mogao da zadrži.

Odoše opet prema sirotinjskim stračarama, iza tornja za vodu, gde je stanovao i Netmen.

— Zna li gde stanuje?

Vajat klimne glavom.

— Otprilike. — Onda zastane. — Hej, pa onaj patuljak stanuje odmah iza Netmena. Da li je juče mogao da čuje razgovor?

No, oni ne podoše prema Spirinoj kolibi, nego pokucaše kod Netmenove žene.

Ona se pojavi na vratima, sva bleđa u licu.

Smrtno uplašena, uhvati se za vrata kad je prepoznala maršala.

— Sve sam predala, mister Erp! Sve. Nisam zadržala ni centa! Tako mi života!

— To vam verujem, misis Netmen. Ali ipak moram još jednom da govorim sa vama.

Ona se ukloni i pusti ih da uđu.

Plesnjivi zadah, koji ih zapuhne s vlažnih trulih zidova kolibe, leže im na pluća.

Žena ih je prestrašeno gledala svojim krupnim očima.

— Kome ste pričali o ubistvu Mek Hardija? — upita maršal oštro.

— Kome? Nikome. Vi ste to izričito zabranili!

— Da, ja sam vas za to molio, misis Netmen. Ali neko je to ipak saznao.

— Ali ko?

Njeno lice se grčilo.

— Neki čovek po imenu Spira. Na to ona ustukne.

— Moj otac... on je došao juče... tada vas je video sa Bilijem. Nije uopšte ušao unutra. Videla sam da je Čarli Spira došao iz svoje kuće i nešto govorio mome ocu.

— Dakle, vi niste govorili sa Sprom?

— Ne.

— Ali vaš otac uopšte nije znao šta se ovde dešava.

— Znam, mister Erp. Bio je u licu crven od besa i nije hteo ni da uđe. Spira je govorio sa njim. Moj se otac još malo zadržao s njim, onda se vinuo u sedlo i odjahao. Ja sam ovde stajala i plakala...

Dva čoveka napuste nesrećnu ženu.

Jedva da su stigli do ulice, koja se spušta prema reci, kad preko plotu prasnu hitac koji maršalu skide šešir s glave.

Dok Holidej je reagovao kao fantom. Još nikada nije tako brzo zapucao.

Divlji stakato od pet hitaca zaštekće preko plotu i raznese oba prozora nakrivljene kolibe.

Vajat Erp pojuri napred. Od ju-

če, kako ga je poterao toliki maler, već je drugi put bio ranjen.

Dok Holidej vide kako mu iza uha curi krv. Obuze ga divlji bes.

— Izadi Spiro! — urlao je.

Vajat Erp je već bio kod kuće, uz vrata.

— Oprez! — poviče mu kockar.

Ali maršal je već nogom otvorio vrata.

— Pazite!

Opet se čuo glas Doka Holideja.

Kockar je stajao nasred ulice, s oba revolvera u ispruženim rukama.

U to se maršal panterkim skokom baci u uski hodnik kolibe.

Holidej odmah pođe za njim, nađe se kraj jednog od razbijenih prozora, gurne ga i skoči u prostoriju.

U jednom uglu stajao je neki starac razrogačenih očiju, digavši obe ruke iznad glave, a u drugom uglu skupila se neka žena u dronjcima.

— Gde je? — upita kockar.

Stari pokaza glavom prema vratima hodnika.

U to se napolju začuje zaglušna buka, od tutnjave zadržke sva koliba i kada je kockar stigao do vrata i otvorio ih samo je video još kako se u njima pojavila gorostasna prilika maršala, koji je snažnim levim zahvatom bacio jednog čoveka napolje.

Na sred ulice, prema reci, ležao je čovek, u dronjcima, prljav, zarasla lica i zakrvavljenih očiju.

Čarli Spira!

Opasac mu je bio prazan.

Maršal ga je ispraznio, a podmuklog strelca, koji mu se odupirao, dotukao je svojom čeličnom pesni-

com, tako da se više nije mogao sam dići.

Dok je Džordžijanac ponovo punio svoje koltove, vide, kako se maršal naslonio na jednu kapiju.

Smesta se Holidej stvorio kraj Spire.

— Digni se, mladiću, digni se! Ili ću te ja podići!

Bandit je četvoronoške dopuzao do ograde i držeći se za nju, uspravio se.

Klateći se, stajao je naslonjen i buljio u Džordžijanca svojim podmuklim očima.

Kad je Dok Holidej samo na čas skrenuo pogled na stranu, da vidi šta je s maršalom, razbojnik gurnu ruku u prsluk, gde je imao skriven nož za bacanje.

Ali čovek, kome je bio namenjen smrtonosni udarac, bio je veštiji od njega.

Video je opomenu u maršalovim očima, zgrabio teški revolver i strahovitim udarcem pogodio razbojnika u podbradak.

Vajat Erp je u levici držao bantlajn specijal, ali mu je Holidej bio na putu.

— Kako je, Vajate?

— Sve je u redu.

— Onda gledajmo da se što pre izgubimo oдавде, iz ovog osinjaka.

Oni odvuku onesvešćenog bandita gore prema koralima, gde ga Vajat gurnu u pojilište za konje.

Spira je brzo došao k sebi.

U susret im dođe Bat Masterson.

— Čuo sam hice. Do đavola, šefe, opet ste ranjeni. Od te bitange? Iseći ću mu kožu za opanke.

On zgrabi Spiru i gurnu ga napred.

— Hajde momče, pođi s ujakom Mastersonom. On će te dobro smestiti, kao kod kuće.

Holidej pogleda preko prema hotelu.

— Hodite! — reče maršalu.

Ali ovaj odmahnu glavom.

— Pustite me samo. Još ćemo od hotela napraviti bolnicu.

— Besmislica, a zašto ja plaćam veliku kiriju — odgovori Dok i povuče prijatelja za sobom.

U to se gore na širokim kamenim stepenicama pojavi Elen Kili.

I u hotelu su čuli pucnjave.

Kada vide krv na maršalovoj glavi, devojka se zaprepašćeno uhvati za glavu.

— Vajat... Erp! Gospode bože! Dok, pa on je opet ranjen? Brzo...!

Ona im pođe u susret.

Maršal zastane i okrene glavu u stranu. Ma da su mu i ruke i noge drhtale, on pogleda prema Long Brenč salunu i reče:

— Kako ono beše s... jajima na oko, Dok?

— Toga ima i ovde!

Stenjući, maršal se prepusti svojoj sudbini.

Opet su bili gore u crvenom salonu Doka Holideja i on smesti maršala u jednu udobnu fotelju.

— Morate sesti. Konačno, još uvek ste nekoliko santimetara viši od mene, a treba da vam previjem glavu...

— A ko kaže da to treba da učinite? — gundao je maršal.

— Ja! Ja to kažem! A sada mir! Holidej brzo ustanovi da se ra-

dilo samo o maloj ogrebotini, ni u kom slučaju tako teškoj, kao što je bila rana od predašnjeg dana. On je očisti i stavi flaster.

Maršal se obazre.

— Šta tražite?

— Vašu bocu s brendijem.

Kockar se nasmeja.

— Tako. To je najbolje. Gučnite pošteno, to će vas opet povratiti. Ali, rekao sam vam, nakon tako oštrog udarca pametan čovek ostaje u krevetu!

— Pametan čovek i neće da bude maršal.

Vajat stavi ruku u džep od prsluka i izvuče napola zgužvanu cigaru.

Po tome je kockar znao da stvari opet kreću na bolje.

Elen Kili uđe u času kad je Vajat držao zapaljenu cigaru u jednoj, a malu čašu brendija u drugoj ruci i stajao kod prozora, gledajući na ulicu.

— Pa on treba da leži!

Holidej je sedeo na stolu.

— Da, trebao bi. Ali pokušajte vi to da objasnite takvom bivolu.

Kad su oba čoveka ostala nasamo, Dok Holidej otvori prozor.

— Hteo bih samo da znam ko uvek zatvara te prozore! Tako... a u kakvu ćemo sada jazbinu?

— U zatvor!

— Tako je, to je u ovom času najgora jazbina.

Vajat uze sa stolice svoj šešir.

Džordžijanac opet spakuje lekarSKU torbu.

— Ne biste li radije popili još jedan gutljaj?

Maršal odmahnu glavom.

Deset minuta kasnije Masterson — Već ide i ovako.

je morao da dovede Spiru iz ćelije.

— Zašto ste pucali na mene?

Maršal se uspravio pred banditom i oštro ga gledao u oči.

Skitnica je ćutao.

Kad je i po treći put uporno ćutao, maršal mirno reče:

— Vi ste tastu Bili Netmena ispričali da je Džon Mek Hardi ubijen. Čarli Spira, vi ste u zatvoru pod sumnjom za ubistvo. Još večeras će sudija Džonson protiv vas povesti raspravu. Neću vam više pružiti nikakvu šansu... Vodite ga!

Rekao je to sasvim mirno i bez uzbuđenja, tako, kao da se radilo o najprostijoj i samo po sebi razumljivoj stvari.

Na to se razbojnik otrgne od Mastersona, koji je hteo da ga odvede.

— Ne! — kriknuo je. — Nisam to bio ja.

— A ko onda? — oštro upita maršal.

Spira spusti glavu.

Čovek iz Misurija ga grubo zgrabi pod bradu i digne mu glavu.

— Pogledajte me, Čarli Spira! Ko je ubio Mek Hardija, ako ne vi?

— Gazda...

Tri čoveka izmene začuđen pogled.

— A ko je gazda?

Spira je ćutao.

Ćutao je i nakon što ga je Masterson munuo u rebra, gundajući:

— Otvori gubicu, mladiću, i ne zadržavaj maršala, jer ćeš, pre nego što budeš visio, dobiti još i batina.

Holidej je napeto i oštro posmat-

rao lice razbojnika. I sada mu iznenada postavi pitanje:

— Da li je to bio Bret Bejlerik?

Spira munjevito promeni boju. Čas je bledio, a čas crvenio.

— Ne, ja to nisam rekao!

Vajat Erp reče mirno:

— Ako još hoćete da izvućete vrat iz omče, Spira, onda to morate da učinite još pre večeri, inače ćete višiti.

— Ja, u stvari, ništa ne znam, samo, kada sam jutros video starog Bejlerika, tada sam pomislio...

— Vi ste pomislili!

— Da, a kako smo se zakleli, da ćemo gazdu svuda štititi, to sam bio obavezan, da vas napadnem. Jer ste mu bili na tragu.

— Odakle ste to znali?

— Jer sam video kako ste malo pre na prilazu zaustavili trgovca krznima.

— I zbog toga bi ti, ludo, ustrelio maršala! — zagrmi na njega Bat Masterson. — Hvali boga što si tako loš strelac!

— Gde je sada Bret Bejlerik?

Bandit se tresao od straha.

— Ne mogu da vam kažem. Možda je otišao, možda je u Garden Sitiju, ili je kod svoje prijateljice... ali, ne verujem da je sada kod nje.

— Kako se zove?

— Dorit Engerer.

Dok Holidej odmah skupi obrve.

— Ona plava plesačica?

Spira potvrdi.

— Znate li gde stanuje?

— Ne, ne znam tačno, negde na kraju ulice kestena, iza crkve...

Već su obojica bila na putu prema maloj, raspevanoj, ponešto pu-

načkoj Dorit Engerer, koja je plesala i pevala u Alhambri. Jevtina salunska lepotica, previše našminkana, ne suviše mlada, sa promuklim glasom i uvek namirisana odvratnim parfemom.

Došla im je u susret.

— Maršale! Šta vi kod mene tražite?

Brzo se ogrnula jutarnjom haljinom.

— Tražim Breta Bejlerika.

Holidej, koji je takođe ušao u sobu, gurne vrata i u jednom skoku, s izvučenim revolverom, nađe se usred spavaće sobe.

Kraj njega htjede da šmugne visok, plavi momak.

Tu se sudari s maršalom, koji ga gurne natrag u sobu.

— Hej, maršale, kako to postupate s mojim verenikom?! — htjede devojka da pomogne momku.

— Kušuj, slatka golubice! — prekide je kockar, koji je imao izraziti dar ophođenja s ljudima svih mogućih vrsta i podvrsta.

Bret Bejlerik je stajao usred sobe i buljio u čoveka iz Misurija.

— Dok vaši ljudi pucaju na nošoca zvezde, vi se sakrivajte u tome gnezdju!

— Moji ljudi?

— Spira na primer!

— Gde je on?

— Tamo, gde ćete i vi brzo da se nađete: u zatvoru.

Na to momak ustukne tri koraka.

— Ne dotičite revolver, Bret! Moje strpljenje je za danas pri kraju — opomene ga maršal.

A kad je nezreli odmetnik ipak mislio da se može pouzdati u svoju brzinu, obori ga maršalova pesnica.

Plesačica je morala da mu sipa u lice čašu vode, i tek tada je opet došao k sebi.

Vajat klekne kraj njega na pod i prodrma ga.

— Bret, otac se brine za vas! Misli da ste ubica! A i vaš prijatelj Spira!

— Ubica?

Bejlerik je ošamućeno žmirkao u maršala.

— Niste li ga vi ubili?

— Ne, nisam. Ali ako su to učinili oni drugi, ipak, to onda nije moja krivica! — provali iznenada iz njega. — Džork i Flajper su idioti. Dosta sam im govorio da napustimo taj plan. Pa u poštanskoj blagajni nikada baš nema mnogo novaca. Osim toga, stari mi je poklonio jedan nož, kad sam još bio sasvim mali... ne... nisam to hteo.

Prijatelji izmene poglede.

Bret Bejlerik je govorio o starom poštaru, koga je njegova banda očigledno nameravala da napadne.

— Čujte, Bret, ubijen je Mek Hardi!

Da li se taj napola odrasli mladić mogao tako pretvarati? Da li je jedan mlad čovek mogao izvršiti tako grozno razbojništvo, a zatim da tako odlično glumi?

Više nego neverovatno.

— Mek Hardi! — dahtao je. Onda skoči u vis i ustukne. — Mek Hardi! Do đavola, hteo je da kupi od nas neka kola. Mala lagana kolica. Od mene je hteo da kupi...

— A vi ste hteli da ih ukradete svom ocu!

Mladić pogleda u stranu.

— Pa nisam ih još prodao. — Onda opet otvoreno pogleda maršala. — Mister Erp! Valjda ne verujete, da sam ustrelio tog starog čoveka? Ja... pa zašto? Kod njega zbilja nije bilo šta da se odnese.

— Mek Hardija su zadavili.

— Zadavili — mucao je momak i pogleda u svoje nežne bele ruke.

Ne, s takvim rukama nijedan iole razuman čovek nije mogao da reskira da pokuša da davi jednog kao medved jakog čoveka, kakav je bio Džon Mek Hardi...

Ali i Bret Bejlerik je svršio u zatoru.

— Dobro da smo ga dograbili — reče Masterson. — Nadajmo se da nijedan od te bande neće biti tako drzak da pri ovoj vrućini danas od nas zatraži da mu donesemo večeru.

U maloj sporednoj prostoriji iza kancelarije, u kojoj je Vajat Erp najčešće spavao, sedeli su Dok Holidej i maršal.

— Digao sam silnu prašinu. Sada se tek vidi koliko ima ljudi sa nečistom savešću i kakve sve gamadi ima u našem tihom mestancetu...

Holidej slegne ramenima.

— Mene to ne čudi. A pošteno rečeno: užasno sam gladan!

—O—

Sedeli su i gledali u svoje napola prazne tanjire u svečanoj sali Long

Brenč saluna, u prostoriji u kojoj su se obično održavale male svečanosti.

Saluner se pojavi na ulazu.

— Dakle, je li prijal?

— Jeste, Čelk — odgovori maršal — ali ipak nismo bili onako strano gladni.

—O—

— Ko je ubio Mek Hardija?

S tim pitanjem je Vajat Erp pošao na počinak.

Cele sledeće nedelje ga je to pitanje neprestano mučilo, iako je imao da obavi stotinu drugih stvari. Proveravao je u mislima sve moguće ljude, koji su ikada imali bilo kakva posla sa farmerom, podigao još mnogo prašine — ali ubicu nije našao!

Onda mu nakon dve nedelje iz pošte donesu jedno pismo iz države Arkanzas, u kome mu šerif Vulverhemp javlja da je umro mister Džifrej Betn i da je sav svoj imetak ostavio Džonu Mek Hardiju, koji je živio u blizini Dodž Sitija.

Vajat Erp tri puta pročitao pismo.

— Ostavio mu sav svoj imetak — mrmljao je pred sebe.

Zar to nije bila vražja zavrzlama sudbine? Sada, kada je stari bio mrtav, zadavljen, kada je ležao u hladnoj zemlji svoje farme, sada je postao veliki naslednik.

Maršal se pobrinuo da se rasprodaju kokoši i da sav novac, dobijen na licitaciji za farmu, bude depovan u banci u Dodžu.

Ipak je taj Mek Hardi imao sina, o kome niko u Ford Kauntriju nije ništa znao.

Možda se jednog dana javi.

Ali Mek Hardijev sin očigledno više nije imao nikakvih veza sa svojom domovinom i roditeljskom kućom. Od njega nije bilo ni traga ni glasa. Vajat Erp je u pošti naredio da ga odmah obaveste, ako bi stiglo bilo kakvo pismo za Džona Mek Hardija.

Ali nikakvo pismo nije došlo.

Ali zato jednog dana Vajat nađe među papirima, koje je takođe deponovao u banci i koje je po ne znam koji put pregledavao, pisma šerifa iz El Dorada i uz to jedan list sa nesprenim rukopisom rančera: „Džon je mrtav, danas sam to saznao. Izgubio je život u požaru rudarskog logora. Ja sam sam...”

Kad se maršal toga dana vratio u kancelariju, zatekao je jedno pismo.

Masterson reče:

— Baš sam hteo da pošaljem po vas u banku.

Maršal pogleda adresu.

Za mister Džona Mek Hardija, kod Dodž Sitija, Kanzas.

A na poledini omotnice moglo se sasvim razgovetno pročitati: Džon Mek Hardi, El Dorado, Vestlajn 77, Arkanzas.

Nekoliko minuta kasnije maršal je otvorio pismo u prisustvu sudije, koga je pozvao.

„Oče, znam da ćeš i sada s ljutinom gledati na ove retke, jer ti toliko godina nisam pisao, ali te molim, da mi oprostiš. Nisam živio

onako, kako bi to tebi bilo drago, pa se zato nikada nisam ni javljao. Ni sada ti se više nikada neću javiti. Hteo sam samo da ti kažem da često mislim na tebe. Tvoj sin Džoni”.

Maršal pruži pismo sudiji i priđe velikom prozoru.

— Šta sada kažete?

— Tu nema mnogo šta da se kaže — reče sudija. — Moramo obavestiti čoveka. I to pre svega mora saznati da mu je umro otac, a drugo, da može da preuzme nasledstvo.

— Čudnovato, da je čovek, od koga treba da primi nasledstvo, takođe živio u Arkanzasu. Verovatno je taj Džofrej Betn neki rođak Mek Hardija i mora da se momak s njime razišao. Jer je neverovatno da se nisu poznavali i da nisu znali jedan za drugog.

— Ne znam kako je tamo. Može biti da su naselja tako velika, da se ljudi koji u njima stanuju i ne poznaju.

— To bi, naravno, bilo moguće. Ali zar ne mislite da je čudno što sin Mek Hardija u velikoj i prostranoj Americi živi baš u gradu, u kome i čovek, koji njegovom ocu — Džonu Mek Hardiju — ostavlja sav svoj novac?

— Svakako da je to čudnovato — složi se sudija — ali verujte mi, Vajate, koji put su čudni putevi života.

— U redu, ali ne smemo da zaboravimo, da je stari Mek Hardi zadržan.

Sudija je zamišljeno gledao pred sebe.

— Da, neće to baš biti radosna vest za tog mladog čoveka.

Maršal vide da više nema smisla da gubi vreme s tim dobroćudnim starim čovekom. Mora da govori s Dokom Holidejem.

Dok je u Long Brenč salunu igrao poker sa dva stočara iz Kauntija.

Ugledavši prijatelja na vratima, on brzo završi igru, plati svoj bren-di i izađe.

Vajat ga obavesti o svemu što se dogodilo.

— Prokletstvo — reče odmah kockar. — Momak je saznao za nasledstvo i smaknuo staroga.

— E, baš sam i ja to pomislio, čim sam pročitao pismo.

— A šta misli sudija?

— Ništa, život plete svoje niti, a vest koju moramo da pošaljemo mladom čoveku je veoma tužna...

— Nebesa! I neka ga Manitu sačuva da ne izgubi svoje dobro mi-kugli zemaljskoj. Šta sada da radišljenje o banditima, koji gmižu po mo?

— Ja ću sutra ujutru odjahati do Plavih stena, da na čas posetim Melkolma, a onda idem preko.

— U El Dorado?

— Da.

—O—

Sledećega dana, u rano jutro, čovek iz Misurija je već sedeo u sedlu, jašući u Plave stene.

Zlatnorumeno, žarom obasjano jutro, obećavalo je vruć dan.

Kako je krenuo rano, stigao je na cilj već pre podne.

Jahao je kroz jedan šumarak, uz potok, koji se ovde proširivao u dva mala jezercu, nad koja se nadvila šuma.

Preko, na zapadnoj obali drugog jezercu, nalazila se Melkolmova koliba.

Vajat je hteo da iznenadi starog poznanika, pa je ostavio konja iza žbunja na obali i prišunjao se kolibi.

Melkolmu ne beše nigde ni traga.

Ali zato maršal ugleda nešto, od čega mu se naježi kosa na glavi. Preko, kraj vrata, stajala je prislonjena puška, jedna vinčesterka „64“.

O tome ne beše sumnje, jer se maršal i predobro razumeo u tipove oružja.

Ta puška je bila vinčesterka tipa „64“, jedna od onih retkih tipova kakvu je još imao samo farmer Džon Mek Hardi.

A Vajat Erp je isto tako dobro znao da Džimi Melkolm nema takvu pušku.

Ili, bolje rečeno, nije je imao.

On priđe puški i razgledaše je tako pomno, tako da nije obraćao pažnju na šum za svojim leđima.

Preko, za drugim uglom kolibe, pojavio se jedan čovek.

Srednjeg rasta, mršav, širokih ramena, s preplanulim licem i čudnim očima, bez sjaja. Uprkos vrućini, kakva je vladala, on je nosio debelo, jako kožno odelo, vrlo teške čizme i nekoliko noževa u širokom pojasu.

Došunjao se nečujno, kao prerij-ska divlja mačka.

No osetljivo uho čoveka iz Misurija ga je ipak čulo.

Jednim skokom se Vajat okrete s teškim bantlajm specijalom u rukama.

— Hej, Džim, baš ste me iznenadili!

Slepčeva ruka, koja je već stegla dršku noža, spusti se dole.

On oslušnu zvuk glasa.

— Vajat Erp? — upita.

— Da!

— Gde vam je konj? Uopšte vas nisam čuo. Čuo sam samo zvuk koji je prouzrokovan pomicanjem vinčesterke, dok sam bio tamo iza kuće. Baš sam stavio jednu kožu.

Vajat pruži ruku bivšem šerifu. Tada zviznu, a ubrzo zatim se začuje mukli topot konjskih kopita.

— Nemate više onog vranca? — ispitivao je slepac.

Vajat s čuđenjem pogleda čoveka.

Da li je raspoznavao čak topot konjskih kopita?

— Ipak, još ga imam.

— Ali, to je druga životinja — reče Melkolm i saže glavu, osluškujući kulašev topot, koji se približavao. — Ima laganiji hod, lakši, plemenitiji.

— Da, to je crni kulaš, kakvog sam imao ranije. Vranac je dole u Dodžu. Nisam mogao podneti da se odvojim od verne životinje, pa sam sebi dozvolio luksuz da hranim dva konja.

Melkolm pristupi životinji i prepipa je.

— Luksuz? Za Vajata Erpa? Ako je to luksuz, onda nema toga što u ovoj zemlji ne bi bio luksuz! Čovek, kao vi, trebalo bi da ima na raspolaganju i pet konja. Što ove vucibatine sve od vas ne očekuju? Svu vašu snagu, svo vaše vreme, vaše zdravlje! Ceo vaš život! I onda da su dva konja luksuz za takva čoveka? Morali bi vam pokloniti deset, a i time čovek kao vi ne bi za tu prokletu zemlju bio još dostojno nagrađen.

Maršal izvadi iz bisaga stvari koje je je poneo za čoveka.

Melkolm osta bez reči, držeći poklone u rukama.

— Vajate... ja... ja bih imao danas ribu za ručak — reče da bi prikrrio uzbuđenje, koje ga je uvek obuzimalo prilikom prijateljeve posete.

— Riba je uvek dobro došla — odgovori Vajat.

Ručak je bio dobar.

Posle su oba čoveka sedela na obali, gledajući na jezero.

— Ako imate još vremena, mogli biste posle još jednom malo plivati oko jezera. Vi inače rado plivate.

Vajat ostade do popodne i posle lupanja se oprostio.

— Onda, do viđenja, Džime.

Slepac je stajao pored konja, zureći mimo njega u azurno plavo nebo, koje je za njega, kao i sve ostalo, bilo crno u njegovoj večnoj noći.

I sada izgovori ono, što je uvek mislio, kad god je čovek iz Misurija odlazio:

— Uvek mislim da li je to bilo poslednji put?

— Ali zašto, Džime? Ako budem imao vremena, doći ću ovog leta možda još jednom.

— Ako budete imali vremena... i ako još budete živi...

Vajat pred kućom okrene konja i pogled mu opet pade na pušku, koja mu je celo popodne pritiskala dušu.

— Džime!

Tiho je izgovorio to ime.

-- Da, Vajate?

— Kako ste došli do te puške?

— Hej, do vinčesterke? Ne vredi mnogo, zar ne? Uzeo sam je kao sredstvo za zastrašivanje, jedna od šezdeset četvrte. Tako što pre ne bi ni pogledao. Kako sam došao do nje? Prodao mi je neki čovek.

— Kada?

Maršalov je pogled napeto počivao na licu slepca.

— Ima od tada možda... Čekajte, znam tačno: bilo je to dvadeset sedmoga.

— Juna?

— Da, naravno.

Dakle tačno dva dana nakon smrti Mek Hardija! — sine maršalu kroz glavu.

— Možete li mi šta reći o tom čoveku?

— Malo. Sreo sam ga na putu za Džetmur.

— Džime, dvadeset petog juna ubijen je dole kod Dodža jedan farmer po imenu Mek Hardi. On je imao takvu pušku. A njegovom ubici do sada ni traga.

Tamno lice slepca se smrači.

— Njegov glas bih prepoznao i na smrti. Bio je hrapav, kreštav i hladan.

Maršal nije saznao mnogo više. Melkolm je s tim čovekom samo malo razgovarao. A on ga je upitao da ne bi od njega kupio pušku. Slepac nije imao novaca, ali zato je imao veliko krzno. Čovek je i to primio.

Melkolm je ocenio da je čovek mogao imati oko trideset godina.

— Slušajte, Džime, ostaviću vam moju vinčesterku. Dajte mi ovu pušku da je ponesem.

— Naravno. A kad uhvatite tog tipa, možete mi opet vratiti staru pucaljku.

On prepipa vinčesterku 73, koju je maršal izvadio iz sedla i dao mu je.

— Muničija je ista.

— U redu.

Maršal uze staru pušku i stavi je u korice kraj sedla.

— Sad sam bar siguran da ćete skoro opet doći — poviče za njim slepi šerif.

Vajat nikada nije znao da bi se usamljeni čovek toliko obradovao novoj pušci. Rešio je da češće navraća.

Kada se kasno uveče vratio u grad, odvoji se jedna senka sa trema.

— Ja sam to, maršale! — začuje dobro poznati glas Dok Holideja. — Dosta dugo je trajalo...

Vajat sjaha.

— Putujem sutra ujutro, Dok,

—O—

Bio je to daleki put, u Junajn Kaunti.

El Dorado nije bio veliki grad, ali ipak je obuhvatao nekoliko puta veći prostor, nego na daleko poznati Dodž Siti. I broj stanovnika je bio veći.

Olovno plavo nebo nadvilo se nad ulice, u kojima je vladala nepodnošljiva vrućina.

Voz, kojim su Vajat Erp i Dok Holidej prispeli iz Dodž Sitija, stigao je na stanicu kasno posle podne.

Kao i Dok Holidej, Vajat Erp je sada nosio lagano sivo odelo, belu košulju i plavu svilenu mašnu. Holidej je nosio svilenu mašnu boje crvenoga vina i šešir uska oboda.

Kada su stigli na trg pred stanicu, Vajat se obazre.

Preko je stajalo nekoliko kočija s upregnutim negovanim konjima, a žene su šetale u belim halijnama i sa suncobranima u rukama.

— Do đavola, mi ovamo ne spadamo.

— A ko to kaže? — odgovori kocar. — Čovek može da spada u svaku sredinu, samo ako se prilagodi.

Upitaše nekog mladića za Vestlajn 77.

— To je dole, u staroj četvrti. Morate pešačiti oko pola sata. Naravno, možete iznajmiti i kočiju.

Maršal pogleda na ulicu sa drvo-redima, neprestano ponavljajući:

— Koliko smo mi na zapadu još daleko od toga života ovde.

Holidej je na grad gledao drugim očima. Zanimale su ga elegantne da-

me, moderno obučeni muškarci, kočije, kuće i vrtovi ispred njih.

U velikoj Blugord aveniji naredi kočijašu da zaustavi i pogleda izloge jedne trgovine s medicinskim instrumentima.

Za četvrt sata stigoše u Vestlajn.

Mladi kočijaš se okrete i zapita:

— Koji broj?

— Ovde ćemo sići — odredi maršal.

Siđu s kočije, isplate kočijaša i ugledaju neku odvratnu ulicu, sa samim prastarim kućama, više nalik na kolibe.

Neki čovek izađe iz jedne kuće na uglu i zagleda se u dva dobro obučena stranca.

— Da, ljudi, to su ostaci starog rudarskog logora.

Vajat priđe čoveku.

— Tu preko je kuća broj 77. Poznajete li ljude, koji tamo stanuju?

— Tamo niko ne stanuje.

— Trebalo bi da stanuje, mister Hardi.

— Mek Hardi? Da, tačno, on tu gore na mansardi ima jednu sobu. Ali nikada nije ovde. Ja ga poznajem samo zato, jer sam ga video preko, u krčmi kod Leklerka.

Čovek pogleda u omot, što ga je stranac nosio u desnoj ruci.

— Hoćete li nešto da ostavite za njega? Pa, možete to i meni dati. Poslaću svoju kćerku ili moga sina...

Maršal odbije.

— Pogledaćemo. Možda je baš sada kod kuće.

— Bilo bi to pravo čudo! — zagundā stari i odgega se niz ulicu sa svojom kantom za mleko.

Prijatelji pođu prema kući, i dok je Holidej prošao dalje, maršal se zaustavi pred vratima.

On povuče za zvono.

Začu se samo promukli zvuk zvonā.

No ništa se ne pomače.

Tada maršal pritisne kvaku.

Škripala je, bila je sva zardāna, ali je bila i zaključāna.

S druge strane dođe kockar i odmahnu glavom.

— To mi izgleda prilično napušteno.

— Da, bilo je napušteno i u stanju propadanja.

U susedstvu se podiže neki prozor i jedna starica, s licem kao pergament i punim bora, uklonivši prljavi pramen kose s čela, zažmiri prema strancima svojim mutnim očima.

— Hoćete li do Donevonovih?

Maršal potvrdi.

— Ti više nisu ovde.

— Jesu li se odselili?

— Ne znam. U svakom slučaju već godinu dana ne stanuju ovde.

— A čovek koji stanuje gore na mansardi?

— Ah taj — reče žena prezrivo.

— I taj već sigurno davno nije bio ovde. Čudim se samo da povremeno još uvek neko pita za njega. Katkad dolazi i poštar.

Na to se prijatelji okrenu i napuste Vestlajn.

Oni pogledaše zgarište, što je os-

talo iza velikog požara, kada je pre trinaest godina izgorelo dve trećine rudarskih koliba i kućica, pa se vrāte u grad.

Smeste se u jednom malom prenoćištu.

Vajat Erp je razmišljao, ne bi li se ipak obratio šerifu Vulverhempu.

Stvar je ipak bila dosta zapletena. Do toga ubojice se nije moglo doći.

Lebdeo je nad gradom kao fantom, lebdeo je nad tom odvratnom ulicom i nad svim onim, što se odigralo tamo preko u Kanzasu.

Palo je večē.

Dok Holidej potraži jednu elegantnu i otmenu kockarnicu i za čas se zadubio u igru sa dva meštānina.

Maršal je posle večere još jednom napustio prenoćište.

Polako je tumaao prema zapadnom delu grada i nakon skoro pola sata opet se nađe u starom rudarskom logoru.

Prekorači preko korovom obraslih ruševina, koje još niko nije našao za potrebno da ukloni. Zađe sa jugozapada u Vestlajn ulicu, koja je pre verovatno bila zapadni deo velike kolonije.

Tmurno i preteći se uzdizala kuća broj 77.

Bila je stara, sagrađena od drveća i delimično obložena limom.

Sve je to maršala podsećalo na one jazbine u Dodžu, pune bede, koje je već godinama nastojao da odstrani i koje su, ma da je tokom vremena već mnogo ljudi došlo u

gradu do stanova, uvek privlačile nove kolone ljudskog ološa, da se u njima ugnjezde.

Tamo se nije plaćala stanarina, jedva da se iko i brinuo za njih, jer iole razuman čovek je izbegavao da se zadržava u toj četvrti.

U tami mu se ukaza natrula ograda od letava, koja je, osvetljena samo slabim odsjajem zvezda, ličila na krezubu čeljust kakvog starca.

Vajat zastade na čas i pogleda preko, prema sumornoj kući na drugoj strani.

Kad je hteo da krene dalje, pretrči mu preko puta velika crna mačka.

On zastade i zagleda se za životinjom. Otrčala je prema kući broj 77 i brzo nestade u njenoj tamnoj seni.

Maršal ne pođe dalje uz ulicu, nego krene utabanom stazom, kojom je pre podne Dok obišao kuću.

Pozadi je sve izgledalo još odvratnije.

Tri šupe, prislonjene uz zgradu, bile su okrenute jedna prema drugoj, kao da su međusobno htele da se podupiru. Neko je morao pre dugo vremena doći na besmisleni ideju da traći vreme krećenjem dvorišne strane kuće.

Iznenada maršal zastane.

Iznad oluka za kišnicu video je mali odsjaj svetla.

Da li je dolazio iz kuće?

Vajat se brzo udalji, udalji se toliko da je mogao više da vidi, ali

na svoje čudo morade da ustanovi kako tu uopšte nije bilo prozora.

Vrati se u dvorište.

A sada je svetlo nestalo.

Do đavola, da li se prevario?

Isključeno! Tu, gore na oluku, jasno se video odsjaj svetla!

Tiho se približi dvorišnoj strani zgrade — kad ga opet uplaši mačka.

Ona bešumno šmugne kraj njege i sada je video, kako pred osvetljenim zidom skoči u vis i ostade da sedi na dosta visokoj prozorskoj dasci.

Na to se negde u susedstvu otvori prozor i neko baci neku krhotinu stakla prema zidu.

Onda je opet bilo sve tiho.

Maršal, koji se na čas okrenuo prema strani odakle je dolazio tresak pri otvaranju prozora, skrenu opet pažnju na kuću broj 77.

Sa prozorske daske velika crna mačka je nestala.

Vajat se još više približi kući — i onda iznenada opet opazi mačku.

Ona okretno skoči, zaustavi se na dasci od prozora i nestane u sledećem trenutku, a da pri tome nije mogao razaznati njezino tamno telo na svetloj podlozi zida.

Zar u prozoru nije bilo stakla?

Vajat priđe zidu, istegne se koliko god je mogao i uhvati se za sims — iznenada ga zgrabi neka hladna ruka.

I druga takođe, ali sada je maršal već i sam zgrabio. Stegne jednu mišicu i snažnim trzajem prebaci preko simsa u dvorište nekog čoveka.

Čovek, koji bi morao biti ošamućen tvrdim udarcem o tlo, kao munja skoči u vis, baci se u stranu i kao pacov potrča u cik-cak prema desnom uglu kuće, da bi za čas nestao u mraku.

Vajat potrča za njim. Kod čoška je bio sasvim iza njega, ali skrene od kućnog zida prema plotu, jer nije hteo da reskira da ga čovek na sledećem čošku dočeka novim udarcem.

Ali čoveka više nigde nije video.

Nekuda se zavukao bez traga, kao jedan od onih brojnih glodara, kojih je ovde bilo na hiljade.

Vajat Erp otrči natrag, pope se na sims od prozora i začas je bio u tamnoj prostoriji iz koje je izvukao čoveka.

U jednom uglu sobe začuje šum.

Vajat se usudi da zapali šibicu.

Levo u uglu, na razbijenom kolskom točku, bili su ostaci slame, na kojima je ona crna mačka napravila svoj brlog. Levo i desno od nje ležalo je sklupčano, kao male loptice, malih pet mačića koji su žmirkali u svetlo.

Čovek iz Misurija brzo ugasi šibicu.

Pipajući pred sobom, krene napred i nađe jedna otvorena vrata, koja su vodila u hodnik.

Bili su potrebni najveći oprez i tišina, jer nije bilo isključeno da se čovek kroz neku drugu rupu vratio u kuću i da će ga negde sačekati.

Vajat se iskrade u hodnik i sedne u mraku pod drvene stepenice na prazan okrenut sanduk.

Taj čovek iz Misurija je imao strpljenja kao lav kad vreba plen.

Satima je čučao, osluškujući u mraku.

Bilo je deset sati, jedanaest, pola dvanaest.

I onda na nekom dalekom tornju muklim glasom odbije ponoć.

Još uvek je u kući Vestlajn 77 vladala duboka tišina.

I drugi zvukovi, koji su dolazili spolja i s vremena na vreme uznemiravali uljeza, potpuno su se utišali.

U rudarskom logoru u El Doradu je vladala grobna tišina.

A u kući broj 77 Vestlajn je ispod trulih stepenica sedeo maršal Vajat Erp, koji je došao iz Dodž Sitija da potraži Mek Hardijeva sina.

Evo! Iznenada se u kući začuje škripavi šum.

Maršal do krajnosti napne svoja čula.

Negde zaškripi greda.

Gore u kući.

Dakle, neko je bio na gornjem spratu.

Vajat Erp se nagne napred, napeto osluškujući.

Nakon nekoliko minuta je bio siguran u to da se gore nalazi neki čovek.

A onda mu do uha dopre još jedan šum.

Ovde dole, iza njega, u sobi, kroz koju je ušao, začuo se kao mukli udarac, kao da je neko uskočio kroz prozor i stao na pod. Teške grede prenosile su čak i ovaj neznatan šum celim donjim spratom.

Gore na čas se sve utiša.

Ali u sobi je škripao pesak pod čizmama nekog čoveka.

I pored toga se čovek, koji se tu približavao hodnikom, kretao nečujno, što je bilo jezivo.

Sada je morao biti na vratima.

Udaljen četiri ili najviše pet jar-
di od stepenica pod kojim je čučao
maršal.

Čovek nije ni dirnuo vrata.

Na to se gore u kući opet začuje
šum.

Prokletstvo, kuća je puna sablas-
ti?

Maršal se uhvati za revolver, ko-
ji je uvek nosio pod kaputom.

Beskonačno polako nagne glavu
napred, da bi pogledao na levu stra-
nu.

Ali pred njim je bila samo pusta
noćna tama.

Čovek na vratima je nestao.

Ali sada ga zapuhnu miris kože,
duvana i majrender sapuna, koji bi ga
na svakom drugom mestu naterao
da glasno kihne.

Mirisi, koje je Vajat Erp smesta
prepoznao.

Dok Holidej! Tu napred negde uz
prozor nalazio se kockar.

Mora da ga je sledio.

Bio je to miris njegovih cigareta
i pre svega sapuna koji je upotrebljavao.

Sasvim tiho maršal prošapta:

— Dok!

Nakon nekog vremena začuje od-
govor neposredno kraj sebe:

— Vajat! Do đavola, vi biste baš
mogli ostaviti bar koju reč kad po-
đete u šetnju posle večere — od-
govori Dok isto tako šapatom.

— Oprez, neko je u kući.

— Znam, video sam svetlo na olu-
ku.

— Dakle i on.

Vajat se uspravi.

— Kako ste došli na to, kojim
sam putem došao?

— Danas po podne je tu iskočila
jedna crna mačka.

— Hajdemo, zaželećemo čoveku
dobro veče!

Vajat čvrstim korakom krene uz
stepenice.

Holidej ga je nečujno sledio

Gore je vladao gusti mrak i tiši-
na.

— Halo, mister! Imim nešto da
vam predam. Iz Dodž Sitija! — po-
više Vajat kad začuje da je Holi-
dej pored njega i da se priljubio
uza zid.

Ključ se okrete u bravi.

Onda se začuje oštro škljocanje
oroza jednog deringer pištolja.

— Šta hoćete, čoveče?

— Dolazim i Dodž Sitija i imam
za mister Džona Mek Hardija jed-

nu pošiljku. Pa tu je odvratan mrak. Zar ne možete da upalite kakvu svetiljku?

— Iz Dodža? Sada, usred noći?

— Ja sam već duže vremena ovde.

Čovek spusti oroz.

— Čekajte — reče.

I maršal je osluškivao njegov glas. Zvučao je čudnovato hrapavo i šuplje.

Glas čoveka, koji je šerifu Melkomu prodao vinčesterku.

Zapali se šibica.

Vajat kroz otvorena vrata pogleda u jednu usku sobicu.

Tu je stajao čovek, samo u pantalonama.

On prinese šibicu sveći, uze je u levu ruku dok je desnu spustio u džep od pantalona, gde je verovatno držao deringer.

Kada opazi maršalov pogled, pokazajući prema pantalonama čovek reče:

— Drugačije se ovde gore na ovoj vrućini ne može izdržati.

— Ne smeta ništa, pa i nije baš pravo vreme za posete.

— A ipak ste došli.

— Da, jer je važno!

— Velite iz Dodž Sitija?

— Da, iz Dodža u Kansasu.

— I treba nešto da mi predate?

— Da.

Vajat se trudio da neusiljeno razgovara, istovremeno pažljivo odmeravajući mladog čoveka.

Imao je izražajno lice: ogromno čelo, jako istureno i vrlo retku kosu, ispod bezbojnih obrva sive oči oštrog pogleda, kukast nos, i tanka usta.

— Jeste li vi Mek Hardi?

— Da, šta imate da mi predate?

Vajat tačno oseti nepoverenje i vrebajući ton u njegovom glasu.

Čovek je stajao u prostoriji jedno pola jarda iza vrata.

I Vajat, koji je još bio na stepeništu, vide, kako se kockar dušunjaoskoro do vrata.

— Imam da vam nešto predam!

— On pruži ruku napred, držeći u njoj duguljasti paket, koji mu je Holidej doturnuo u mraku.

Mek Hardi zinu od čuda.

Do đavola, kakva li je to čarolija? Čovek je malopre stajao tu praznih ruku!

Ili je već oboleo od te paklene vrućine, pa je video sablast?

— Odmotajte.

Čovek uze paket i odmeravao ga je u ruci, pa nepoverljivo pogleda maršala.

Vajat mirno uzvрати pogled. Ugledda ogrebotinu na levoj zagodici Mek Hardija.

— Jeste li vi malopre bili tu dole u sobi?

Mek Hardi odmahnu glavom.

— Ne, a šta bih ja tamo? Ja sam tu gore od momenta kad sam se vratio s posla.

Posla? Kakva li je to vrsta posla mogla biti?

— Uostalom, ja sam dobro poznao vašeg oca.

Opet nepoverljiv pogled.

— Mog oca? Tako.

— Da, on je još uvek sačuvao bujnu kosu.

Momak je petljao oko omota.

Zašto nije upitao:

— Poznavali ste moga oca? Da, zar on više nije živ? I zašto ne kaže: moj otac nikada nije imao bujnu kosu.

U tom času je Vajat Erp shvatio da pred sobom ima razbojnika.

Tvrđim napregnutim očima pratio je čoveka kako odvezuje konopce s paketa.

Pojavi se stara puška.

Stara vinčesterka „64“, koja je pripadala Mek Hardiju.

Momak se trže.

— A šta će mi to?

— To je ostavština od vašeg oca.

— Ostavština...

— Da, na žalost, drugo ništa nije ostalo iza njega. Sve do nekoliko dolara od nekog mister Betna, koji će pripasti Ford Kauntiju, jer je vaš otac imao gomilu dugova.

Puška s treskom padne na prljav pod.

Čovek je desnu ruku strpao u džep od pantalona.

— A ko... ste vi? — kreštao je sada promuklo.

— Zovem se Erp.

„Erp?“ Razbojnik je razmišljao. „K vragu! Da li je taj čovek možda bio poznati šerif Erp? Pa tačno, a živi u Dodžu!“

— Vajat Erp? — upita promuklo.

— Da. A ko ste vi?

Na to čovek ustukne. Ruka s deringerom izleti iz džepa.

— To, šerife, nikada nećete doznati! Imali ste smolu, iako ste imali proketo dobar nos.

Čovek skrene u desno, videvši da mu se maršal približava.

— Šta će vam to? Zar ne vidite u mojoj ruci deringer. Pa, samo uđite. U prostoriji nema svetla. Niko nas tu ne vidi i...

— Varaš se, burazeru, ja sam, na primer, video svetlo.

— Vi, da, vi ste bili jedini i bićete poslednji.

— Ko ste vi? — upita ga mirno čovek iz Misurija.

— Pa, zašto da vam ne kažem? Ja sam Majk Vorner!

— Aha. Vi ste ubili Mek Hardijevog sina, pre nego što ste otputovali u Kansas da biste ubili i staroga.

Užas unakazi to ledeno lice, da bi zatim ustupio mesto prezrivom smehu.

— Da, nije loše, šerife. Zaista, ovi ovde bi mogli koješta naučiti od vas. Mislio sam da je prašina, koja se digla oko vašeg imena, samo cirkus. Ali stvarno imate dobar njuh. Na

žalost, odveo vas je u propast. Da, Erp, možete to mirne duše da saznate. Jer ćete to saznanje odavde poneti na dugi put i večna lovišta.

Poznavao sam mladog Mek Hardija već dugi niz godina. Danas imam četrdeset i tri, onda sam bio golobrado momče kao i on. Stanovao je kod svog ujaka.

— Kod Džefrija Betna?

— Tačno.

— Ostatak znam.

— Ah?

— Betn je imao nekoliko dolara, a to bi verovatno jednog dana dobio stari Mek Hardi. Ali vi ste znali, da bi novac onda sigurno pripao njegovom sinu, kao i mala farma i sve ostalo. Nije bilo mnogo toga, ali za razbojnika vašeg kova ipak je bolje išta nego ništa. Zato ste već pre duže vremena ubili mladog Mek Hardija...

— Da! — kreštao je bandit. — I to ovde, u ovoj lepoj kući, u istoj sobi u kojoj će i vama otkucati zadnji čas, Vajate Erp! Do đavola, ne bih ni sanjao da ću vas ikada sresti, a kamoli da ću ja biti taj koji će vam ugasiti sveću...

Maršal ga prekide i hladno nastavi:

— Hteli ste i Betna da ubijete, no to je bilo opasno, jer bi sigurno pobudilo veću sumnju, nego okolnost da je nestao neki siromašni momčić sa dalekog zapada, zar ne?

— Tačno u dlaku, Erp!

— Ali kada je konačno umro, morao je da nestane zakoniti naslednik tamo u Kanzasu.

Vorner se grubo nasmeja.

— Vi ste prekrasan momak, Erp! Da ga đavo nosi! Ne znam šta bih sve dao da sam vas jednom mogao pokazati ovde mojim prijateljima.

— Zašto ste poneli pušku staroga?

— Jer sam je tražio. Džoni mi je pričao o staroj pucaljki, koju je njegov otac dobio od ujaka Džefrija, brata njegove pokojne sestre. Puška me je mogla predstaviti kao sina pokojnog starog Hardija. Ali sam se predomisilo.

— Zašto?

— Mislio sam, da bi me puška istovremeno mogla i izdati.

— Tako je i bilo.

— Kako ste samo došli do slepog čoveka u šumi?

— To je šerif Melkolm. Moj prijatelj.

Vorner se opet nasmeja svojim šupljim, kreštavim smehom.

— Sada dosta brbljanja, Erp. Imao si smolu. Ako i ne dobijem nasledstvo — ti ćeš umreti!

— Tako samo? Sve bez formalnosti? — začuje se zvonki glas iza njegovih leđa.

Vorner se sve više i više približavao vratima, da bi odavde oda-peo ubitačni hitac na čoveka, koji je sada stajao u dubini sobe.

I kad je najednom iza njega iskrsnuo Dok Holidej, stajao je kao ukopan.

Polako okrene glavu.

— Do đavola, ko je to?

— Zovem se Holidej, mister.

Na to Vorner isturi svoj deringer.

Ali za delić sekunde ranije Vajat

Erp ga je oborio i oteo mu oruž-
je.

— Žao mi je, Vorneru, ali još
nemam nameru da krenem na da-
leki put u večna lovišta...

K R A J

Pišite nam!

**Odgovore
na vaša
pisma
naći ćete
u**

PANORAMI

VELIKA NAGRADNA IGRA

**SA „CRTANIM ROMANIMA” U
SJEDINJENE DRŽAVE!**

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik: SVETOZAR TOMIČ. Kreacija i izbor: D. MILOSAVLJEVIČ. Pretplata: na 3 meseca 18 dinara, na 6 meseci 36 dinara, na jednu godinu 72 dinara. Za inostranstvo cene su dvostruke. Uplatu vršiti na tekući račun 657-1-255 sa naznakom za „Vajat Erpa“.

10. OKTOBAR 1970.